

REF: digipat/musestat/België/Rapport bEGMUS 2006_N

BELGISCHE MUSEUMSTATISTIEKEN

Januari 2009

Inhoudstafel

1. Inleiding	p.3
2. De resultaten van bEGMUS 2006	p. 3
1. Openstelling voor het publiek	p. 3
2. Beheer van de musea	p. 4
3. Belangrijkste eigenaar van de collecties	p. 5
4. Belangrijkste eigenaar van de gebouwen	p. 7
5. Openingsuren van de musea	p. 8
a. <i>Aantal openingsdagen per jaar</i>	
b. <i>Aantal openingsdagen per maandag</i>	
c. <i>Aantal openingsuren per dag</i>	
6. Oppervlakte van de musea	p. 9
a. <i>Oppervlakte van de gebouwen</i>	
b. <i>Gebruik van de oppervlakte</i>	
c. <i>Voorzieningen voor gehandicapten</i>	
7. De permanente collecties	p. 12
a. <i>Thema van de permanente collectie</i>	
b. <i>Aantal stukken in de permanente collectie</i>	
c. <i>Aantal tentoongestelde stukken van de permanente collectie</i>	
d. <i>Aanwinsten</i>	
8. Toegang tot de musea	p. 14
a. <i>Toegangsprijzen</i>	
b. <i>Kortingsformules</i>	
c. <i>Gratis toegang</i>	
d. <i>Vooraf betaalde tickets</i>	
e. <i>Reservaties</i>	
9. Bezoekers	p. 16
a. <i>Individuele bezoekers</i>	
b. <i>Groepen bezoekers</i>	
c. <i>Herkomst van bezoekers</i>	
d. <i>Onderzoekers</i>	

e. <i>Publieksbevragingen</i>	
10. Tijdelijke tentoonstellingen	p. 18
a. <i>Organiseren van tijdelijke tentoonstellingen</i>	
b. <i>Bezoekers aan tijdelijke tentoonstellingen</i>	
11. Budget	p. 19
a. <i>Inkomsten</i>	
b. <i>Uitgaven</i>	
12. Personeel	p. 22
a. <i>Werkgever van het personeel</i>	
b. <i>Grootte van het personeelsbestand</i>	
1. <i>Totaal</i>	
2. <i>Personeel betaald door het museum</i>	
3. <i>Personeel betaald door derden</i>	
4. <i>Vrijwillige medewerkers</i>	
c. <i>Functies</i>	
13. Informatisering	p. 27
a. <i>Aanwezigheid van een computer</i>	
b. <i>Geïnformatiseerd kasticketsysteem</i>	
c. <i>Museumwebsite</i>	
d. <i>Informatisering van de inventaris</i>	
e. <i>Digitalisering van de collecties</i>	
14. Educatieve programma's	p. 28
a. <i>Educatieve dienst</i>	
b. <i>Educatieve programma's</i>	
15. Publicaties	p. 29
a. <i>Soorten publicaties</i>	
b. <i>Taal van de publicaties</i>	
16. Evaluatie van het invullen van de enquête	p. 31
Eindnoten	p. 32
Annex 1: De bEGMUS-partners	p. 33
Annex 2/ Musea die deelnamen aan bEGMUS 2006	p. 34

1. Inleiding

EGMUS, de European Group on Museum Statistics, is sinds 2002 bezig met het verzamelen van vergelijkbare museumstatistieken in de Europese lidstaten¹.

In België werd terzelfdertijd bEGMUS opgericht, een samenwerkingsverband tussen de betrokken Belgische instellingen, dat inmiddels reeds 2 bevragingen van de Belgische musea organiseerde².

Aan de eerste bEGMUS-enquête, gebaseerd op gegevens van 2004, namen in totaal 162 Brusselse, Vlaamse en federale musea deel. Het eindrapport hiervan, dat waar mogelijk vergeleek met en verwees naar een apart uitgevoerd onderzoek van de Franse gemeenschap³, werd in september 2006 gepubliceerd in het Nederlands, Frans en Engels.⁴ Van de 162 musea die aan bEGMUS 2004 deelnamen, antwoordden er 101 opnieuw op bEGMUS 2006.

Deze tweede bEGMUS-enquête, over gegevens van 2006, liep van september 2007 tot mei 2008. Deze keer was ook de Franse gemeenschap bij de organisatie ervan betrokken. In totaal werden 898 musea gecontacteerd, waarvan er 445 de enquête invulden: een globale respons van net geen 50%⁵. 441 antwoorden hiervan konden ook effectief voor de analyse worden gebruikt⁶: 10 federale musea, 184 Vlaamse musea en 247 musea die onder de Franse gemeenschap vallen. 38 van deze musea bevinden zich in het Brussels Gewest.

De gegevens van de musea die onder de Franse gemeenschap ressorteren, worden ook apart geanalyseerd in een publicatie van de Franse gemeenschap zelf⁷: In deze tekst vindt men ook een interessante analyse van 216 musea die niet reageerden op de enquête, waaruit geconcludeerd werd dat de profielen van deze musea vergelijkbaar zijn met de profielen van de respondenten, zodat het verantwoord lijkt de bEGMUS-resultaten als veralgemeenbaar te beschouwen⁸.

Net als bij bEGMUS 2004 moet er rekening gehouden worden met het feit dat de enquête werd ingevuld door zowel kleine musea als enkele zeer grote instellingen: de verschillen in beschikbare oppervlakte, hoeveelheid personeel en grootte van de collecties zijn aanzienlijk.

De standaarddeviaties van de bEGMUS 2006-resultaten liggen dan ook hoog, hetgeen aantoont dat de gemiddelden geen echt goed beeld geven van de situatie, omdat de uiterste waarden te ver uit elkaar liggen. Vandaar dat dit rapport ook waar nuttig de mediaan zal vermelden.

Bij het voorstellen van deze resultaten zullen we, waar nuttig en mogelijk, ook verwijzen naar het rapport bEGMUS 2004. Dit moet met de nodige voorzichtigheid gebeuren, omdat de vragenlijst na een grondige evaluatie aangepast werd om de gebruiksvriendelijkheid en de betrouwbaarheid van de resultaten ervan te verhogen. Bovendien namen vorige keer de musea van de Franse gemeenschap geen deel aan bEGMUS 2004, omdat ze net al door de Franse gemeenschap zelf bevestigd werden.

Het verwerken van de gegevens van bEGMUS 2006 gebeurde door de DWTI en het Publieksobservatorium van de Federale Wetenschappelijke Instellingen. De Franse vertaling van het rapport werd door de Brusselse Museumraad verzorgd.

2. De resultaten van bEGMUS 2006

1. Openstelling voor het publiek

Dit deel van bEGMUS 2006 vraagt naar de officiële benaming van het museum, adres en andere contactinformatie, website, en jaar van openstelling voor het publiek.

Voor bEGMUS 2006 waren er, zoals reeds werd aangegeven in de inleiding, 441 bruikbare respondenten, dankzij de brede samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de Franse gemeenschap, de Brusselse Museumraad en de federale overheid.

Opening voor het publiek	Aantal musea	%
Voor 1800	2	0,5
1800 - 1850	5	1,2
1851 - 1900	11	2,8
1901 - 1950	31	7,9
1951 - 1960	26	6,6
1961 - 1970	23	5,9
1971 - 1980	58	14,8
1981 - 1990	98	24,9
1990 - 2000	92	23,4
2001	13	3,3
2002	11	2,8
2003	7	1,8
2004	8	2
2005	3	0,8
2006	5	1,3
Totaal aantal antwoorden	393	100%
Respons	89,1%	

De twee musea die in de middeleeuwen voor het publiek werden opengesteld, zijn in kerken gehuisvest en gaven de data van opening van het kerkgebouw aan: de kapittelkerk Sainte-Gertrude in Nijvel (1046) en de schatkamer van de basiliek van Tongeren (1245).

Tussen 1800 en 1850 openden vervolgens de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten (1803), de natuurwetenschappelijke musea van Doornik (1829) en Mons (1835), en het stedelijk museum van Leper (1828).

Nieuw in 2006 zijn het gevangenis­museum van Merksplas, het gemeentelijk heemkundig museum Destelbergen, *l'Univers des pompiers* in Athus, de kastelen van Lavaux-Ste-Anne, en Villa les Zéphyrus in Westende. Dit laatste maakt deel uit van het project "Kusthistories", dat de geschiedenis van het toerisme aan de Belgische kust toont.

Vanaf de jaren '50 van vorige eeuw opent een groot aantal nieuwe musea: gemiddeld 59,6 per decennium.

Bij de musea die aan BEGMUS 2006 deelnamen, openden de laatste 10 jaar (1997 – 2006) 43 Vlaamse musea, 49 musea van de Franse gemeenschap en 0 federale musea: het meest recent geopende federale museum is het Muziekinstrumentenmuseum (1992), dat deel uitmaakt van de Koninklijke Musea van Kunst en Geschiedenis. Het volgende zal het Magrittemuseum zijn, deel van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, dat in juni 2009 de deuren opent.

De periode 1997 – 2001 was in beide landsdelen de actiefste van de afgelopen 10 jaar: 63% van de nieuwe musea van de Franse gemeenschap van deze periode openden dan, en 62,7% van de nieuwe Vlaamse musea.

2. Beheer van de musea

Beheerder van de musea	Aantal musea	%
De federale overheid	10	2,4
Een gewest	5	1,2
Een gemeenschap	5	1,2
Een provincie	12	2,9
Een gemeente	95	22,7
Een overheidsVZW	27	6,5

Een autonome VZW	188	45
Een stichting	7	1,7
Een universiteit	7	1,7
Een privé-persoon	25	6
Andere	37	8,9
Totaal aantal antwoorden	418	100
Respons	94,7%	

188 musea, of 43%, wordt door een autonome VZW beheerd. Daarop volgt de gemeente als belangrijkste beheerder, met 22,7%. Deze resultaten liggen – logischerwijs – in de lijn van de resultaten van BEGMUS 2004.

Als we de resultaten binnen de Franse gemeenschap en Vlaamse overheid met elkaar vergelijken, zien we dat ook bij beiden apart een autonome VZW en een gemeente het meest aangekruist werden, maar in verschillende verhoudingen: 125 of 52,9% van de 236 musea van de Franse gemeenschap die de vraag beantwoordden, plaatsten zich onder een autonome VZW en 32 of 13,5% onder een gemeente, tegenover twee maal dezelfde waarde, 63 of 36,6%, voor de 172 Vlaamse musea die de vraag beantwoordden. Dit verschil zullen we ook bij de volgende vraag naar de eigenaars van collecties aantreffen.

Beheerder van de musea	FG		FO		VG	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
De federale overheid	0	0%	10	100%	0	0%
Een gewest	4	1,7%	0	0%	1	0,6%
Een gemeenschap	3	1,3%	0	0%	2	1,2%
Een provincie	3	1,3%	0	0%	9	5,2%
Een gemeente	32	13,5%	0	0%	63	36,6%
Een overheidsVZW	23	9,7%	0	0%	4	2,3%
Een autonome VZW	125	52,9%	0	0%	63	36,6%
Een stichting	4	1,7%	0	0%	3	1,7%
Een universiteit	5	2,1%	0	0%	2	1,2%
Een privé-persoon	14	5,9%	0	0%	11	6,4%
Andere	23	9,7%	0	0%	14	8,1%
Totaal aantal antwoorden	236	100%	10	100%	172	100%
Respons (per overheid)	95,5%		100%		93,4%	

* FG = Franse gemeenschap, FO = federale overheid, VO = Vlaamse overheid

Bij de 37 musea die de optie “andere” kozen, vinden we 12 bedrijven terug, 4 feitelijke verenigingen, 2 heemkundige kringen, 4 OCMW's, 2 kerkfabrieken, en voor het *musée du cimetière américain Henri-Chapelle*, de federale overheid van de Verenigde Staten. 12 musea gaven geen verdere details bij hun keuze.

3. Belangrijkste eigenaar van de collecties

Belangrijkste eigenaar van de collecties	Aantal musea	%
De federale overheid	12	2,9
Een gewest	6	1,5
Een gemeenschap	14	3,4

Een provincie	11	2,7
Een gemeente	95	23,2
Een overheidsVZW	11	2,7
Een autonome VZW	163	39,8
Een stichting	10	2,4
Een universiteit	10	2,4
Een privé-persoon	38	9,3
Andere	40	9,8
Totaal aantal antwoorden	410	100,0
Respons	92,9%	

Ook bij de belangrijkste eigenaar van de collectie scoren autonome VZW's en gemeenten het hoogst.

In BEGMUS 2004 scoorden gemeenten en VZW/stichting (toen nog één enkele categorie) ongeveer gelijk met 34,8 en 34%. Nu steekt de autonome VZW met kop en schouders boven de gemeenten uit als belangrijkste eigenaar van de collecties, een verschil dat door de deelname van de musea van de Franse gemeenschap wordt veroorzaakt: bijna de helft van de Franstalige musea die de vraag beantwoordden, kozen voor een VZW.

Bij beide gemeenschappen komt een privépersoon op de derde plaats, met vergelijkbare cijfers: 10,7 en 7,8%.

Belangrijkste eigenaar collecties	FG		FO		VG	
De federale overheid	2	0,8%	8	80%	2	1,2%
Een gewest	4	1,7%	0	0%	2	1,2%
Een gemeenschap	10	4,2%	0	0%	4	2,4%
Een provincie	3	1,2%	0	0%	8	4,8%
Een gemeente	36	15,4	0	0%	59	35,3%
Een overheidsVZW	11	4,7	0	0%	0	0%
Een autonome VZW	101	43,3	0	0%	62	37,1%
Een stichting	5	2,7%	1	10%	4	2,4%
Een universiteit	8	3,4%	0	0%	2	1,2%
Een privé-persoon	25	10,7%	0	0%	13	7,8%
Andere	28	12%	1	10%	11	6,5%
Totaal aantal antwoorden	233	100%	10	100%	167	100%
Respons (per overheid)	94,3%		100%		90,7%	

* FG = Franse gemeenschap, FO = federale overheid, VO = Vlaamse overheid

Onder de optie "andere" vinden we, net als bij vraag 2, OCMW's (4), verschillende vormen van bedrijven (10) en verenigingen (3) en één heemkundige kring, kerkfabrieken (3), en de overheid van de V.S. terug. Daarnaast vinden we één kathedraal terug, geven 3 musea aan dat ze geen vaste collectie hebben, en zijn er verschillende gezamenlijke eigenaars: het kapittel en een feitelijke vereniging, de stad en een feitelijke vereniging, ...

4. Belangrijkste eigenaar van de gebouwen

Belangrijkste eigenaar van de gebouwen	Aantal musea	%
De federale overheid	19	4,5
Een gewest	12	2,8
Een gemeenschap	19	4,5
Een provincie	19	4,5
Een gemeente	199	47,0
Een overheidsVZW	2	,5
Een autonome VZW	52	12,3
Een stichting	5	1,2
Een universiteit	14	3,3
Een privé-persoon	42	9,9
Andere	40	9,5
Totaal aantal antwoorden	423	100,0
Respons	95,9%	

* FG = Franse gemeenschap, FO = federale overheid, VO = Vlaamse overheid

Gemeenten zijn veruit de belangrijkste eigenaars van de museumgebouwen, met 47% van de antwoorden – een zeer vergelijkbaar resultaat met BEGMUS 2004, met 46,4%.

Voor de Vlaamse musea liggen de aantallen iets hoger met 56,9% van de museumgebouwen in gemeentelijke eigendom, tegenover 41,4% voor de musea van de Franse gemeenschap. De cijfers voor de autonome VZW liggen deze keer heel dicht bij elkaar.

Op de tweede en derde plaats volgen autonome VZW's (12,3%) en privépersonen (9,9%).

Belangrijkste eigenaar gebouwen	FG		FO		VO	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
De federale overheid	9	3,8%	8	80%	2	1,2%
Een gewest	10	4,2%	0	0%	2	1,2%
Een gemeenschap	12	5%	0	0%	7	4%
Een provincie	9	3,8%	0	0%	10	5,7%
Een gemeente	99	41,4%	1	10%%	99	56,9%
Een overheidsVZW	2	0,8%	0	0%	0	0%
Een autonome VZW	29	12,1%	0	0%	23	13,2%
Een stichting	2	0,8%	0	0%	3	1,7%
Een universiteit	12	5%	0	0%	2	1,2%
Een privé-persoon	28	11,7%	0	0%	14	8%
Andere	27	11,3%	1	10%	12	6,9%
Totaal aantal antwoorden	239	100%	10	100%	174	100%
Respons (per overheid)	96,7%		100%		94,5%	

* FG = Franse gemeenschap, FO = federale overheid, VO = Vlaamse overheid

5. Openingsuren van de musea

a. *Aantal openingsdagen per jaar*

Aantal dagen open	Aantal musea	%
< 100	81	23,4
100 <= dagen < 150	28	8
150 <= dagen < 200	29	8,3
200 <= dagen < 250	39	11,3
250 <= dagen < 300	53	15,3
> = 300	116	33,5
Totaal aantal antwoorden	346	100%
Respons	78,4%	
Mediaan	245,5	

* De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen. De helft van deze getallen ligt onder en de helft ligt boven de mediaan.

48,8% van de Belgische musea waren meer dan 250 dagen open in 2006. De mediaan ligt hoog, op 245,5 dagen per jaar. Voor de musea van de Franse gemeenschap apart genomen, vinden we zelfs een mediaan van 249 dagen. In Vlaanderen ligt deze lager, op 231 dagen en voor de federale musea hoger met 311 dagen.

Aantal dagen open	FG		FO		VG	
< 100	41	20,9%	0	0%	40	27,9%
100 <= dagen < 150	22	11,2%	0	0%	6	4,2%
150 <= dagen < 200	17	8,7%	1	14,3%	11	7,7%
200 <= dagen < 250	18	9,2%	0	0%	21	14,7%
250 <= dagen < 300	34	17,3	2	28,5%	17	11,9%
> = 300	64	32,6%	4	57,2%	48	33,5%
Totaal aantal antwoorden	196	100%	7	100%	143	100%
Respons	79,3%		70%		77,7%	
Mediaan	249		311		231	

* FG = Franse gemeenschap, FO = federale overheid, VO = Vlaamse overheid

We merken ook op dat musea meer geopend zijn in de lente- en zomermaanden, met juli en augustus als topmaanden en januari de maand waarin musea het minst aantal dagen geopend zijn.

Statistisch gezien is er een duidelijke positieve correlatie tussen het aantal openingsdagen per maand of per jaar, en het aantal werknemers (betaald of onbetaald) van een museum. Musea met meer personeel (nog meer dan de oppervlakte een goede graadmeter voor de eigenlijke grootte van een museum⁹) ontvangen ook meer bezoekers.

b. *Aantal openingsdagen per maand*

Maand	Gemiddeld aantal dagen open
Januari	15,10
Februari	15,66
Maart	19,02

April	19,85
Mei	20,68
Juni	20,37
Juli	21,11
Augustus	21,35
September	20,24
Oktober	19,92
November	17,98
December	15,88
Maandgemiddelde vr 2006	18,93

77 musea (of 17,4%) hadden uitzonderlijke sluitingsdagen in de loop van 2006. De gemiddelde duur hiervan was 25,3 dagen, de mediaan ligt op 9. Drie musea waren tussen 100 en 199 dagen gesloten, en slechts één museum meer dan 200.

Van de 418 musea die de vraag beantwoordden, waren er 71, of 16,1%, die enkel op vraag open waren in 2006. Dit percentage is zeer vergelijkbaar voor de musea van de Franse gemeenschap met 17,8% en voor de Vlaamse musea met 16,2%. Van de federale musea gaf enkel de Muntshouwborg aan dat de collectie enkel op vraag en onder begeleiding van een gids te bezoeken is.

159 of 38,3% van de 415 musea die de vraag beantwoordden, gaven aan dat ze nocturnes organiseerden in 2006. Voor de 233 musea van de Franse gemeenschap zijn dat er 91 of 39%, voor de 172 Vlaamse musea 61 of 35,4%. 7 van de 10 deelnemende federale musea organiseerden nocturnes.

In 256 of 61,7% van de musea vonden geen nocturnes plaats.

c. Aantal openingsuren per dag

De bEGMUS-enquête vroeg ook of de musea variabele of vaste openingsuren hadden voor verschillende periodes van het jaar. Van de 384 musea die de vraag beantwoordden, antwoordden er 184 bevestigend, terwijl de meerderheid, 200, een vast uurrooster aanhouden.

152 van deze 200 musea antwoordden verder op de vraag hoeveel uur per dag zij open waren:

Uren open per dag	Aantal musea	%
0 <= uren < 2	1	0,6
2 <= uren < 4	21	13,8
4 <= uren < 6	23	15,1
6 <= uren < 8	62	40,8
8 <= uren < 10	40	26,3
10 <= uren < 12	3	1,9
12 <= uren <= 24	2	1,3
Totaal	152	100%
Respons	76%	

Twee derden van de musea zijn dagelijks tussen 6 en 10 uur open. Twee van de respondenten zijn zelfs 24 uur op 24 geopend: het *musée en plein air du Sart Tilman* te Luik en het *musée de la basilique* te Aarlen.

6. Oppervlakte van het museum

bEGMUS 2006 vroeg naar de totale oppervlakte van gebouwen, tuin/park, en parking van de musea; naar de ruimte die voorzien is voor permanente en tijdelijke tentoonstellingen of andere publieksactiviteiten, en naar de oppervlakte van depotruimte, technische ruimtes en ruimtes voor

administratie en onderzoek.

De respons lag beduidend hoger dan voor deze vragen in BEGMUS 2004, waarschijnlijk mede door de optie "niet van toepassing" die voor elk soort ruimte geboden werd. Dit geeft ons een beter beeld van hoeveel van de respondenten wel of niet beschikken over de ruimtes in kwestie.

Wat betreft de gebouwen, is het echter mogelijk dat een misverstand opgetreden is: 53 musea gaven aan niet over een gebouw te beschikken. Naast de openluchtmusea en tentoonstellingsparken, vinden we hier ook de musea terug die gehuisvest zijn in gebouwen die ook andere functies uitoefenen dan enkel een museale, zoals bijv. de d'leteren gallery (in de burelen van d'leteren), de musea van de ULB (in de universiteitsgebouwen), ...

a. *Oppervlakte van de gebouwen*

Oppervlakte gebouwen (m²)	Aantal musea	%
opp < 100 m ²	22	7,1
opp > = 100 en < 200 m ²	28	9,1
opp > = 200 en < 500 m ²	70	22,7
opp > = 500 en < 1000 m ²	42	13,6
opp > = 1000 en < 2500 m ²	45	14,6
opp > = 2500 en < 5000 m ²	30	9,7
opp > = 5000 en < 10 000 m ²	9	2,9
opp > = 10 000 en < 50 000 m ²	9	2,9
opp > = 50 000 m ²	0	0
Niet van toepassing	53	17,2
Totaal	308	100%
Respons	69,8%	
Gemiddelde	1699,3 m ²	
Mediaan	500 m ²	

De totale oppervlakte van de gebouwen van musea die aan BEGMUS 2006 deelnamen, bedraagt 440119,8 m². De gemiddelde grootte, 1699,3 m² ligt veel hoger dan de mediaan, 500 m², hetgeen erop wijst dat de waarden ver uit elkaar liggen: zowel musea gehuisvest in hele kleine als in grote gebouwen namen deel: met 18 m² heeft het Maison Vinette het kleinste museumgebouw, terwijl het Legermuseum met 38.800 m² het grootste deelnemende museumgebouw is. Atlantikwall, Mahymobiles en het Fruitstreekmuseum staan met alle drie 20.000m² op de tweede plaats.

Omdat we in BEGMUS 2004 naar de totale oppervlakte van de musea vroegen, tuin/park etc. inbegrepen, zijn deze resultaten moeilijk te vergelijken: Atlantikwall, het Kasteel van Gaasbeek en het Middelheimmuseum stonden vooral dankzij hun grote parken in de top 3 van BEGMUS 2004. Het kleinste museum van BEGMUS 2004, het Brugwachtershuisje, nam deze keer geen deel aan de enquête.

Als we de antwoorden per beherende overheid bekijken, zien we dat de cijfers voor beide gemeenschappen zeer vergelijkbaar zijn:

Voor de Franse Gemeenschap antwoordden 180 musea, een respons van 72,9%: 37 musea verklaarden niet over gebouwen te beschikken, en voor de overige 143 was de gemiddelde grootte 1413 m², terwijl de mediaan op 492 m² ligt.

Bij de 126 musea van de Vlaamse gemeenschap vinden we 16 musea zonder gebouwen, en voor de 110 overige ligt de gemiddelde grootte op 1669,4 m² en de mediaan op 554 m².

Voor de 5 federale musea die op de vraag antwoordden, ligt de gemiddelde grootte op 10.780 m² en mediaan op 3400 m² – zoals men kon verwachten aanzienlijk hoger dan bij de musea van de

gemeenschappen.

Als we de gemiddelde grootte van de gebouwen van de musea bekijken, zien we dat voor BEGMUS 2006 de gespecialiseerde musea (2172,91 m²) en de kunstmusea (2135,43 m²) gemiddeld groter zijn dan 2000 m². Etnografische en antropologische musea (799,62 m²) hebben gemiddeld de kleinste oppervlakten.

Als we de medianen bekijken, blijken musea die zichzelf onder "andere" classificeren, en kunstmusea de hoogste medianen te hebben (2950 m² en 1498 m² respectievelijk), en geschiedkundige en archeologische musea de laagste (400 m²).

Statistisch gezien is er echter geen verband terug te vinden tussen de oppervlakte van een museum en de thematiek ervan.

b. Gebruik van de oppervlakte

Vervolgens vroeg BEGMUS 2006 naar het gebruik van de totale oppervlakte:

Ruimtes	Musea die over deze ruimte beschikken		Musea die niet over deze ruimte beschikken		Totaal aantal musea (100%)	Respons
Tuin/park	128	43,7%	165	56,3%	293	66,4%
Parking	109	36,9%	186	63,1%	295	66,9%
Permanente tentoonstelling	262	83,7%	51	16,3%	313	70,9%
Tijdelijke tentoonstellingen	148	49,9%	149	50,1%	297	67,3%
Andere publieksactiviteiten	142	49,5%	145	50,5%	287	65%
Opslagruimte	187	63,2%	109	36,8%	296	67,1%
Technische ruimtes	154	54,6%	128	45,4%	282	63,9%
Administratie/onderzoek	181	62,6%	108	37,4%	289	65,5%

* Onder « technische ruimtes » verstaan we ateliers, werkruimtes en ruimtes met technische installaties (uit de gebruikersgids BEGMUS 2006)

Van de musea die deze vraag beantwoordden, beschikt meer dan 80% over een ruimte voor een permanente tentoonstelling. Deze vraag heeft ook de hoogste respons.

Bijna twee derden van de musea beschikken ook over een opslagruimte en administratieve ruimtes. Bijna de helft van de respondenten heeft een aparte ruimte voorzien voor tijdelijke tentoonstellingen en voor andere publieksactiviteiten.

Als we de gemiddelde grootte en de mediaan van de grootte van elk van deze ruimtes bekijken, zien we opnieuw dat de musea zeer gevarieerd in grootte zijn:

Ruimtes	Gemiddelde (m ²)	Mediaan (m ²)
Tuin/park	116 441,6	835
Parking	1370,8	400
Permanente tentoonstelling	28 155,2	300
Tijdelijke tentoonstellingen	490,9	137
Andere publieksactiviteiten	218,5	100
Opslagruimte	334,9	100
Technische ruimtes	142,5	50
Administratie/onderzoek	147	70

242 (54,9%) van de deelnemende musea hebben een museumshop. 203 (46%) heeft een

documentatiecentrum, 189 (42,9%) een bibliotheek en 154 (34,9%) een archief. Media- en fototheken zijn minder aanwezig met respectievelijk 31 (7%) en 92 (20,9%) ja-antwoorden. Een café vinden we terug in 120 (27,2%) musea, een restaurant in 42 (9,5%).

c. Voorzieningen voor gehandicapten

Wat betreft de voorzieningen voor gehandicapten, merken we een verschil ten opzichte van de resultaten van BEGMUS 2004 wat de Vlaamse musea betreft: de toen 59,8% musea zonder faciliteiten voor gehandicapten zijn er in 2006 nog slechts 41,8%. Voor de musea van de Franse gemeenschap blijven de cijfers ongeveer gelijk met de 52,7 % ja-antwoorden in 2004.

We stellen in elk geval vast dat een kleine meerderheid van musea wel voorzien zijn op het ontvangen van gehandicapte bezoekers, maar dat hier zeker nog ruimte voor verbetering is.

Voorzieningen voor gehandicapten	FG		FO		VO		Totaal	
Ja	120	50,6%	9	100%	99	58,2%	226	54,3%
Nee	117	49,4%	0	0%	71	41,8%	190	45,7%
Totaal aantal antwoorden	237	100%	9	100%	170	100%	416	100%
Respons	95,9%		90%		92,4%		94,3%	

* FG = Franse gemeenschap, FO = federale overheid, VO = Vlaamse overheid

Op het voorzien van faciliteiten voor gehandicapten gaat BEGMUS 2006 dieper in dan BEGMUS 2004: we vroegen nu ook in een vrij tekstveld over welke voorzieningen er juist waren.

156 van de 226 musea die faciliteiten hebben voor gehandicapten, zijn volledig toegankelijk voor minder validen, 40 musea zijn gedeeltelijk toegankelijk.

De meest vermelde faciliteiten zijn gehandicaptentoiletten (78 of 34,5%), liften (75 of 33,2%), en/of hellingen voor rolstoelen (49 of 21,7%). Voorbehouden parkingplaatsen zijn er in 10 van de 226 musea, en speciaal verbrede deuren in 7.

3 musea hebben informatie in braille voorzien, 6 musea een gids voor blinden, en 3 musea een gids voor hardhorenden. Het Ijzertorenmuseum heeft zowel een blinden- als een dovengids, en het Dr. Guislainmuseum in Gent, een museum over psychiatrie en geestesziekenzorg, heeft een gids voor hardhorenden en uitleg in braille.

Daarnaast zijn er nog interessante initiatieven die echter niet uit onze enquête kwamen: het Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis bijvoorbeeld, dat deze vraag van de enquête niet beantwoordde, organiseert een jaarlijks wisselende tentoonstelling speciaal voor slechtzienden.

7. De permanente collecties

a. Thema van de permanente collecties

Wat de thema's van de permanente collecties betreft¹⁰, zien we dat iets meer dan een derde van de musea archeologische en geschiedkundige musea zijn. Daarop volgen de gespecialiseerde musea met 17,9%. en de kunstmusea met 14,9%.

Onder "gespecialiseerde musea" treffen we bijvoorbeeld musea aan met een specifiek thema zoals milieu, opera, bijen, chocola, de scoutsbeweging, tabak, ... Onder de optie "andere" vinden we verschillende musea terug zonder permanente collectie.

Thema's	Aantal musea	%
Archeologie en geschiedenis	139	34,6
Etnografie en antropologie	42	10,4

Kunst	60	14,9
Natuurhistorisch en natuurwetenschappen	22	5,5
Wetenschap en technologie	35	8,7
Algemeen	25	6,2
Gespecialiseerd	72	17,9
Andere	7	1,7
Totaal	402	100,0
Respons	91,2%	

b. Aantal stukken in de permanente collectie

Het aantal stukken in de collectie wisselt enorm van museum tot museum: naast heel kleine musea, met een aantal collectiestukken dat (in 7 gevallen zelfs letterlijk) op één hand te tellen is, vinden we ook enorme collecties terug. De musea met het meest stukken in de collectie zijn het Koninklijk Museum voor Natuurwetenschappen met 37 miljoen stukken, en twee instellingen met een archivale collectie: Mundaneum, het archief van de Franse gemeenschap, te Mons en het AMVC Letterenhuis in Antwerpen.

Aantal stukken in de permanente collectie	Aantal musea	%
< 100	27	10
100 < = stukken < 500	56	20,8
500 < = stukken < 1000	30	11,1
1000 < = stukken < 5000	74	27,5
5000 < = stukken < 10000	26	9,7
10000 < stukken < 25000	29	10,8
25000 < = stukken < 50000	9	3,3
50000 < = stukken < 100000	9	3,3
100000 < = stukken < 200000	5	1,8
> = 200000	4	1,5
Totaal	269	
Respons	60,9%	
Mediaan	1368	
Gemiddelde	272552,8	

c. Aantal tentoongestelde stukken van de permanente collectie

Tentoongestelde stukken als % van totale collectie	Aantal musea	%
100%	61	23,1
80% < = stukken < 100%	20	7,6
60% < = stukken < 80%	28	10,6
40% < = stukken < 60%	25	9,5
20% < = stukken < 40%	36	13,6
0% < stukken < 20%	94	35,6
Totaal aantal antwoorden	264	100%
Respons	59,8%	
Mediaan	40%	
Gemiddelde	47%	

Hoewel de respons op deze vraag laag was, kunnen we toch concluderen dat de visibiliteit van de collectie sterk verschilt tussen de verschillende musea onderling: de grootste groepen musea vinden we terug bij de twee uitersten van enerzijds 0-20% van de collectie tentoon gesteld en anderzijds de volle 100%. Iets minder dan een vierde van de musea stelt de volledige collectie tentoon, terwijl iets meer dan een derde minder dan 20% tentoonstelt. Gemiddeld wordt bijna de

helpt van de collectie publiek getoond. De mediaan ligt op 40%.

Statistisch vinden we geen verband terug tussen thematiek van een museum, en hoeveel van de collectie zichtbaar is voor het publiek. Een natuurwetenschappelijk museum, dat gemiddeld aanzienlijk meer stukken in de collectie dan musea met andere thematieken¹¹ stelt dus niet relatief meer stukken tentoon dan musea met een andere thematiek.

Bij BEGMUS 2004 gaven 40% van de respondenten aan tussen 80 en 100% van de collectie ook effectief ten toon te stellen tegenover 30,7% in de bovenstaande tabel. Het aantal musea in de categorie 0 tot 20% ligt bij BEGMUS 2006 ook hoger dan bij BEGMUS 2004: 35,6% tegenover 21%, en 20% bij de musea van de Franse gemeenschap.

De mediaan, die voor BEGMUS op 67,5% lag, verschuift dan ook nu naar 40%. Deze verschuiving kan evenwel veroorzaakt zijn door het verdubbelde aantal respondenten.

d. Aanwinsten

392 musea antwoordden op de vraag of ze nieuwe stukken hadden verworven in 2006. 231 ervan zeiden van wel, 161 van niet. Schenkingen kwamen het meest voor: 159 musea verkregen zo 20464 nieuwe stukken (gemiddeld 120,8 per museum).

133 musea kochten in totaal 5556 nieuwe stukken aan (gemiddeld 41,7 per museum).

92 musea kregen 6463 stukken in bruikleen (gemiddeld 20,8 per museum).

Aan 60 musea werden 1324 stukken nagelaten door erfenissen (gemiddeld 17 per museum).

Statistisch is er geen verband tussen de thematiek van een museum en hoeveel nieuwe stukken er werden verworven.

Vervolgens vroeg BEGMUS 2004 naar de totaalkost van nieuw aangekochte stukken. 123 van de 133 musea die aankopen deden, antwoordden: 19 musea zeiden dat de informatie niet beschikbaar was, en 29 verkozen de informatie niet vrij te geven. 75 musea vermeldden wel een concrete som tussen 25 en 255.000 euro, met als gemiddelde uitgave 12.927,5 euro en als mediaan 2000 euro.

8. Toegang tot de musea

a. Toegangsprijzen

Toegangsprijzen	Permanente collectie		Tijdelijke tentoonstellingen	
	Gemiddelde	Mediaan	Gemiddelde	Mediaan
Individueen				
Volwassenen	2,48	2,50	2,30	2,50
< 12 jaar	1,13	0	0,45	0
12-18 jaar	1,80	1,50	1,19	1
19-25 jaar	2,20	2	1,67	1,10
Studenten	1,87	1,50	1,53	1,35
Senioren	1,97	1,50	1,49	1,20
Leerkrachten	1,04	0	0,93	0
Werklozen	1,89	1,50	1,55	1
Buurtbewoners	1,64	1	1,51	0
Gehandicapten	1,93	1,90	1,58	0
Groepen				
Gezin	3,78	1,75	3,22	1,50
Jeugdbeweging	2,70	1,20	2,21	0
School	2,55	1	1,97	0
Senioren groep	3,45	1,75	2,35	0,50
Andere groep	3,60	2	2,86	1,12

volwassenen				
Vrienden van het museum	1,28	0	1,78	0

* De respons voor deze vraag varieerde voor de verschillende antwoordmogelijkheden van 233 tot 369 musea

Vergeleken met de cijfers van BEGMUS 2004 merken we een daling van de prijzen op: BEGMUS 2004 gaf voor een volwassen bezoeker nog een gemiddelde prijs van 3,57 euro, voor een werkzoekende 3,2 euro en voor Vrienden van het museum 2,4 euro. De cijfers voor 2006 komen enkel voor een gezinsticket boven 3 euro uit.

Ook was in 2004 het prijsverschil tussen een bezoek aan de permanente collectie en een bezoek aan een tijdelijke tentoonstelling groter. Nu merken we ook op dat een bezoek aan een tijdelijke tentoonstelling gemiddeld goedkoper is dan een bezoek aan de permanente collectie.

b. Kortingsformules

116 van de 374 musea die de vraag beantwoordden, gaven aan kortingsformules te gebruiken die niet gebonden zijn aan de bovenstaande publiekscategorieën: kortingen ter gelegenheid van bepaalde evenementen (nationale feestdag, nocturnes, dag van de student, fête de l'Ecomusée, Printemps des musées, erfgoeddagen, openmonumentendagen, ...), kortingen voor bepaalde personen (ICOM-kaart, lerarenkaart, carte S, Escapade, Passeport Attraction Tourisimes, article 27, AmuseeVous, ... - en het Remember Museum 39-45 is gratis voor Amerikanen).

Verder vermeldden verschillende musea ook partnerschappen met plaatselijke handelaars of bijzondere acties naar aanleiding van gemeentelijke festiviteiten.

c. Gratis toegang

Gratis toegang	Aantal musea	%
Geen gratis toegang	80	20,2
Altijd gratis toegang	8	2
Gratis toegang op zondag	4	1
Gratis toegang op een andere dag	19	4,8
Gratis toegang op één zondag per maand	41	10,4
Gratis toegang voor scholen	218	55,2
Andere	80	20,2
Totaal	395	
Respons	89,5%	

* Meerdere keuzes waren mogelijk.

1 op 5 musea heeft uitsluitend betalende toegang. Van de 79,8% andere musea die de vraag beantwoordden, is 2% altijd gratis, en 77% gratis op een aantal momenten (zondagen, woensdagen, openmonumentendagen, opendeurdagen, ...) en/of voor bepaalde personen (houders van bepaalde kaarten (zie boven), onderwijzers (zie ook vorige tabel), inwoners van de gemeente, kinderen, ...).

d. Vooraf betaalde toegang

BEGMUS 2006 vroeg vervolgens naar een aantal vooraf te betalen ticketformules:

Vooraf te betalen ticketformules	Aantal musea	%
Abonnement	9	2,5
Toegangskaart	36	10,2
Intercity pas	0	0
Gecombineerd ticket	61	17,3
B-Rail ticket	15	4,3

City Card	5	1,4
Andere	36	10,2
Geen vooraf te betalen ticketformules	243	68,8
Totaal	353	
Respons	80%	

* Met toegangkaart bedoelen we bijvoorbeeld een kaart van de Vrienden van het museum, ... Een gecombineerd ticket is een enkel ticket waarmee men verschillende musea of tentoonstellingen kan bezoeken.

* Meerdere keuzes waren mogelijk.

Slechts 30,2% van de musea die de vraag beantwoordden, geven de mogelijkheid om een vooraf betaald ticket te gebruiken. Het meest voorkomende is het gecombineerd ticket, waarmee verschillende musea en/of tentoonstellingen kunnen worden bezocht. In 6 musea kunnen groepen boeken en vooraf betalen. Andere mogelijkheden waren voorafgaande betaling bij een arrangement via een toeristische dienst, cadeaubonnen of vouchers, Sodexo/Accor *cheques sports et culture*, ...

e. *Reservaties*

369 musea aanvaardden telefonische reservaties, 33 zeggen expliciet van niet. Reserveren via internet kan bij 265 musea, ongeveer het dubbel van het aantal musea waar dit niet mogelijk is (132).

9. Bezoekers

a. *Individuele bezoekers*

De grote meerderheid van de 405 musea die deze vraag beantwoordden, 87,9%, registreert het aantal individuele bezoekers van het museum. Dit gebeurt op de eerste plaats via manuele telling (voor 71,3% van de 352 musea die deze vraag beantwoordden). Eén vijfde van de musea is uitgerust om bezoekers automatisch te tellen, en 7% neemt met schattingen genoegen.

Aantal individuele bezoekers	Aantal musea	%
0	3	0,9
< 1000	86	25,4
1000 <= toegangen < 5000	105	31
5000 <= toegangen < 10000	41	12,1
10000 <= toegangen < 50000	74	21,9
50000 <= toegangen < 100000	16	4,7
100000 <= toegangen	13	3,8
Totaal aantal antwoorden	338	100%
Respons	76,6%	

In totaal ontvingen de 338 musea die de vraag beantwoordden meer dan 5 en een half miljoen (5.556.278) bezoekers in 2006, een gemiddelde van 16.469 bezoekers per museum. De mediaan ligt evenwel heel wat lager op 3.371 bezoekers.

Statistisch is er een positieve correlatie tussen het aantal werknemers van een museum (betaald of onbetaald) en het aantal bezoekers. Dit strookt met de positieve correlatie die we terugvinden tussen de grootte van de museumgebouwen en zowel het aantal werknemers (betaald en onbetaald) als het aantal bezoekers: musea die over meer m² beschikken, hebben ook meer personeel in dienst, en trekken meer bezoekers aan.

Aan musea die betalende en gratis bezoekers apart registeren¹², vroegen we naar de verhouding betalende en gratis bezoekers: gemiddeld kreeg een museum 10.760 betalende bezoekers over de vloer, tegenover 6393 gratis bezoekers. De verhouding voor de gemiddelden is dus ongeveer twee derden betalende en één derde gratis bezoekers.

De mediaan ligt op 2.114,5 betalende en 1.200 gratis bezoekers, bij benadering dezelfde verhouding dus.

Onder de respondenten waren de 5 meest bezochte musea in 2006 het Openluchtmuseum Bokrijk (326.310 bezoekers), In Flanders' Fields (226.550 bezoekers), het Koninklijk Museum voor Natuurwetenschappen (195.399 bezoekers), het Belfort van Brugge (194.615 bezoekers) en het Legermuseum (182.700 bezoekers).

Op basis van de bEGMUS 2006-gegevens blijkt dat er geen verband is tussen het aantal bezoekers en het thema van een museum.

b. Groepen bezoekers

Wanneer we naar musea kijken die het meest door groepen worden bezocht, krijgen we echter een verschillende top 5: In Flanders Fields (112540 groepen bezoekers), *Parc d'aventures scientifiques* (PASS) (88.020 groepen), het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (42.081 groepen), *Prehistosite de Ramioul - Musée préhistorique de Wallonie* (27.837 groepen), en Memoriaal Museum Passchendaele 1917 (25.551 groepen).

Van de 354 musea die de vraag naar de hoeveelheid bezoekersgroepen invulden, waren er 119 die aangaven dat groepen niet apart geregistreerd worden. Voor de 235 musea die wel groepen registreren en de vraag beantwoordden, zien we dat de helft van de musea minder dan 50 groepen per jaar op bezoek krijgen. Gemiddeld ontving een museum 1908 groepen in 2006. De mediaan, die dus op 50 ligt, toont echter dat er grote verschillen zijn tussen de musea op dit gebied.

Aantal groepen bezoekers	Aantal musea	%
0	2	0,9
1 <= aantal groepen < 25	79	33,6
25 <= aantal groepen < 50	38	16,2
50 <= aantal groepen < 100	33	14,0
100 <= aantal groepen < 300	36	15,3
300 <= aantal groepen < 1000	25	10,6
1000 <= aantal groepen < 5000	7	3,0
5000 <= aantal groepen < 10000	3	1,3
10000 <= aantal groepen < 100000	11	4,7
>= 100000	1	0,4
Totaal	235	100%
Respons	53,3%	

c. Herkomst van bezoekers

bEGMUS 2006 vroeg ook naar de herkomst van de meerderheid van de bezoekers van het museum:

Herkomst van bezoekers	Aantal musea	%
Lokaal: uit eigen gemeente of stad	18	5,3
Regionaal: uit eigen provincie of gewest	90	26,5
Nationaal: van binnen België	164	48,2

Internationaal: van buiten België	46	13,5
Informatie niet beschikbaar	22	6,5
Totaal	340	100%
Respons	77,1%	

Een vierde van de musea ontvangt vooral bezoekers uit eigen provincie of gewest. Voor bijna de helft van de musea komt het merendeel van de bezoekers van binnen België.

Uit een publieksonderzoek van de brusselse Museumraad bleek dat er wel degelijk een verband is tussen de herkomst van bezoekers en de thematiek van de bezochte musea¹³.

d. Onderzoekers

Iets minder dan de helft van de musea ontving onderzoekers¹⁴:

Onderzoekers	Aantal musea	%
Ja	182	46
Nee	214	54
Totaal	396	100%
Respons	89,8%	

In totaal ontvingen 182 musea 4091 onderzoekers, een gemiddelde van 29 onderzoekers per museum dus. De mediaan ligt echter op 5 onderzoekers, en 62% van deze musea ontving minder dan 10 onderzoekers.. Het Middelheimmuseum en het AMVC-Letterenhuis met respectievelijk 838 en 904 onderzoekers in 2006, steken met kop en schouders uit boven de andere 180 musea, die onder 300 onderzoekers blijven.

Er is een positieve correlatie tussen de grootte van het museumgebouw en het ontvangen van (meer) onderzoekers. Het thema van een museum maakt echter geen statistisch significant verschil voor het ontvangen van onderzoekers.

Wanneer we de gemiddelde waarden bekijken, steken de kunstmusea met gemiddeld 90 onderzoekers in 2006 uit boven de andere musea, met gemiddelde aantallen onderzoekers tussen 6 (gespecialiseerde musea) en 34 (algemene musea).

Van de 8 musea onder federaal beheer die de vraag beantwoordden, ontvingen er 5 geen onderzoekers en 3 wel, maar gaf enkel de Historische Dienst van de Politie een cijfer op.

e. Publieksbevragingen

bEGMUS 2006 informeerde ook of er in 2006 publieksbevragingen plaatsvonden in de musea, hetzij door de musea zelf, hetzij door derden uitgevoerd. 372 of 84,4% van de musea beantwoordden de vraag: een derde (33,1%) van hen positief, twee derden (66,9%) negatief.

10. Tijdelijke tentoonstellingen

a. Organisatie van tijdelijke tentoonstellingen

234 (of 57,8%) van de 405 musea die de vraag beantwoordden, organiseerden tijdelijke tentoonstellingen in 2006. Statistisch zien we een positieve correlatie tussen het organiseren van tijdelijke tentoonstellingen en het aantal medewerkers (betaald of onbetaald) dat een museum heeft.

Het maximum aantal gerapporteerde tijdelijke tentoonstellingen is 12. Meer dan een derde van

deze musea (36,3%) organiseerde één enkele tijdelijke tentoonstelling en een vierde (25,6%) organiseerde er 2. De ruime meerderheid van de musea (62,8%) beperkt zich dus tot 1 of 2 tijdelijke tentoonstellingen.

Aantal tijdelijke tentoonstellingen	Aantal musea	%
1	82	36,3
2	60	26,5
3	22	9,7
4	25	11,1
5	14	6,2
6	11	4,9
7	2	0,9
8	1	0,4
9	4	1,8
10	2	0,9
11	1	0,4
12	2	0,9
Totaal	226	100%
Respons (de 234 musea die tijdelijke tentoonstellingen organiseerden = 100%)	96,6%	

215 musea beantwoordden de volgende vraag over de duur van al deze tijdelijke tentoonstellingen tesamen, die varieerde van 1 week tot een indrukwekkend totaal van 208 weken, die door het Brusselse Speelgoedmuseum opgegeven werd. Het gemiddelde bedraagt 24,2 weken, terwijl de mediaan op 21 ligt.

b. Bezoekers aan tijdelijke tentoonstellingen

130 van deze musea registreerden de bezoekers aan tijdelijke tentoonstellingen niet apart en 18 musea beantwoordden deze vraag niet, dus voor informatie hierover gebruiken we de gegevens die 86 musea ons doorgaven:

Bezoekers aan tijdelijke tentoonstellingen	Aantal musea	%
0 <= bezoekers < 100	1	1,2
100 <= bezoekers < 500	13	15,1
500 <= bezoekers < 1000	15	17,4
1000 <= bezoekers < 5000	28	32,6
5000 <= bezoekers < 10000	5	5,8
10000 <= bezoekers < 50000	18	20,9
50000 <= bezoekers < 100000	5	5,8
100000 <= bezoekers	1	1,2
Totaal aantal antwoorden	86	100%
Respons (de 234 musea die tijdelijke tentoonstellingen organiseerden = 100%)	36,7%	

Het kleinste geciteerde aantal bezoekers is 46 in het *Musée de la foire et de la mémoire* in Saint-Ghislain, het grootste is 158911 in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten in Brussel.

11. Budget

BEGMUS 2004 leverde eerder weinig, en ook niet zeer betrouwbare, financiële informatie op. BEGMUS 2006 probeerde de budget-gerelateerde vragen te vereenvoudigen: een eerste vraag betreft de inkomsten en een tweede vraag de uitgaven van een museum. Bovendien kregen de musea ook telkens de mogelijkheid expliciet op te geven dat de informatie ofwel niet beschikbaar was, ofwel liever niet publiek werd gemaakt.

a. *Inkomsten*

Voor de vraag naar de inkomsten van het museum voor 2006, antwoordden 137 musea dat de informatie niet beschikbaar was en verkozen 128 musea deze informatie niet vrij te geven. 60,1% van de 441 musea gaven dus geen feitelijke informatie. 115 (of 26%) musea deden dat wel:

We merken op dat voor alle vormen van inkomsten de grootste groep musea (tussen 51% en 82%) telkens onder de kaap van de 20.000 euro blijven. Voor de totale jaarinkomsten blijft dit toch ook nog 36,6%.

Voorzichtigheid is evenwel geboden bij de interpretatie, aangezien niet alle respondenten voor alle kolommen gegevens invulden. De respons verschilt dan ook voor elke vorm van inkomsten.

Inkomsten 2006 (i) (in €)	Aantal musea					
	Dotatie	Subsidie	Sponsor	Eigen	Andere	Totaal
0	28	22	22	7	14	10
0 < i < 1000	2	13	4	7	11	8
1000 ≤ i < 50.000	6	26	26	56	26	37
50.000 ≤ i < 250.000	4	19	3	17	8	20
250.000 ≤ i < 500.000	4	9	0	5	0	9
500.000 ≤ i < 1.000.000	0	5	1	3	0	8
1.000.000 ≤ i < 2.500.000	2	2	0	2	1	5
2.500.000 ≤ i < 5.000.000	1	1	0	0	0	2
≥ 5.000.000	0	0	0	0	0	2
Totaal aantal antwoorden	47	97	56	97	60	101

* De tabel geeft enkel absolute cijfers.

Inkomsten (€)	Dotatie	Subsidie	Sponsor	Eigen	Andere	Totaal
Mediaan	0	16.500	1.500	10.650	2.150	33.900
Gemiddelde	187.444,1	165.766,4	23.011,34	94.974,4	56.223,09	396.434,3

28 (of 60%) van de 47 musea die deze vraag beantwoordden, ontvingen geen dotaties. De mediaan ligt dan ook op 0. Een derde (31,5%) van de 19 musea die er wel ontvingen, vinden we terug in de categorie 1000 – 50.000 euro. In totaal ontvingen 36 (of 76,6%) van deze 47 musea minder dan 20.000 euro in dotaties.

22,7% van de musea die de vraag naar subsidies beantwoordden, kregen er geen. Meer dan een vierde (26,8%) van de musea die wel subsidies ontvingen, kreeg tussen 1000 en 50.000 euro in 2006. 50 (of 51,5%) van de 97 musea die de vraag over subsidies invulden, blijven onder de drempel van 20.000 euro. De mediaan ligt op 16.500 euro. 8,2% kreeg meer dan 500.000 euro, zodat het gemiddelde aanzienlijk hoger ligt dan de mediaan, op 165.766 euro.

Meer dan een derde van de musea die de vraag naar sponsoring beantwoordden, kregen hiervan geen inkomsten voor 2006. Drie vierden (26 of 76,5%) van de 34 musea die wel inkomsten van sponsoring genoten, kregen tussen 1000 en 50.000 euro. In totaal kregen 46 van de 56 musea die de vraag beantwoordden (of 82,1%) minder dan 20.000 euro via sponsoring. De mediaan ligt dan

ook op 1.500 euro.

7 musea (of 7,2%) van de 97 musea die de vraag beantwoordden, hadden geen eigen inkomsten. Van de andere 92,8%, kreeg iets meer dan de helft (52,2%) tussen 1000 en 50.000 euro. In totaal gaven 59 van de 97 musea (of 60,8%) een som onder 20.000 euro op. De mediaan ligt op ongeveer de helft daarvan, met 10.650 euro. Bijna een vijfde (18,9%) had tussen 50.000 en 250.000 euro aan eigen inkomsten.

De meest vermelde eigen inkomsten zijn toegangsgeld, lidgeld, giften, opbrengsten van de museumshop, cursusgeld en inkomsten van zaalverhuur.

Bijna een vierde (23,3%) van de musea die de vraag naar andere inkomsten, die niet onder de eerder genoemde categorieën vallen, beantwoordde, verklaarde er geen te hebben. Ook hier vinden we iets meer dan de helft (56,5%) van de resterende 46 musea in de categorie 1000 – 50.000 euro terug. In totaal hebben 48 van de 60 respondenten minder dan 20.000 euro aan andere inkomsten.

Wat het totaal van de inkomsten betreft, verklaren 10 van de 101 musea die de vraag beantwoordden, van 0 euro inkomsten te hebben in 2006. Van de 91 overige musea, bevinden de meesten zich in de de categorieën 1000 – 50.000 euro (37 musea of 36,6%) en de 50.000 – 250.000 (20 musea of 19,8%). In totaal blijven 49 musea (of 48,5%) van de 101 respondenten onder de grens van 20.000 euro, en ligt de mediaan op 33.900 euro.

Voor de 85 musea voor wie de opgegeven totalen kloppen als som van de getallen die in de verschillende kolommen werden ingevuld, zien we dat de verhoudingen tussen de verschillende inkomsten als volgt is¹⁵:

Inkomsten	Dotatie	Subsidie	Sponsor	Eigen	Andere	Totaal
Totaal (€)	5.610.504	12.995.176	1.238.935	7.340.324	37.390,51	27.222.329,51
Percentage	20,6%	47,7%	4,5%	27%	0,1%	100%

Subsidies vormen bijna de helft van de inkomsten van de musea, gevolgd door eigen inkomsten die 27% van de inkomsten vertegenwoordigen.

b. Uitgaven

Wat de uitgaven van het museum voor 2006 betreft, antwoordden 135 musea dat de informatie niet beschikbaar was en verkozen 126 musea deze informatie niet vrij te geven. 59,2% van de 441 musea gaven dus geen feitelijke informatie. 106 (of 24%) musea deden dat wel:

Zoals bij de inkomsten, is ook hier voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van de gegevens: het aantal respondenten verschilt voor de verschillende vormen van uitgaven.

Uitgaven 2006 (u) (euro)	Aantal musea				
	Personeel	Werking	Uitrusting	Andere	Totaal
0	22	6	8	10	8
0 < u < 1000	3	6	9	7	4
1000 ≤ u < 50.000	17	44	36	26	34
50.000 ≤ u < 250.000	19	17	8	5	13
250.000 ≤ u < 500.000	11	8	2	2	9
500.000 ≤ u < 1.000.000	8	5	2	1	8
1.000.000 ≤ u < 2.500.000	4	3	1	10	8
2.500.000 ≤ u < 5.000.000	1	1	0	0	2

u >= 5.000.000	0	0	0	0	2
Totaal aantal antwoorden	85	90	66	51	88

* De tabel geeft enkel absolute cijfers.

Uitgaven (€)	Personeel	Werking	Uitrusting	Andere	Totaal
Mediaan	50.000	16.465,5	4.868,5	5.761	39.479,93
Gemiddelde	228.318,2	189.610,4	74.523,5	79.833,1	485.811,4

Voor alle vormen van uitgaven, behalve het personeel en de totale uitgaven, bevindt de grootste groep musea zich in de categorie onder 20.000 euro: voor de werkingskosten zijn dat 47 musea (52,2%), voor de uitrusting 42 (63,6%), voor andere uitgaven 38 (74,5%). Voor het totaal bedrag aan uitgaven bleven 37 musea onder 20.000 euro op jaarbasis (een iets lagere 42% van de musea die de vraag beantwoordden - hier vinden we de musea ook meer over alle, ook de hoogste, categorieën verspreid terug).

Wat het personeel betreft, bleven 37 of 43% van de respondenten onder 20.000 euro, maar de mediaan ligt aanzienlijk hoger op 50.000 euro. Hier zien we ook iets meer musea in de categorie 50.000 – 250.000 dan in de categorie 1000 – 50.000.

Als we voor de 63 musea voor wie de opgegeven totalen kloppen als som van de getallen die in de verschillende kolommen werden ingevuld, zien we dat de verhoudingen tussen de verschillende uitgaven als volgt is¹⁶:

Uitgaven	Personeel	Werking	Uitrusting	Andere	Totaal
Totaal (€)	14.816.991	13.343.709	3.335.653	1.633.720	33.130.073
Percentage	44,8%	40,3%	10%	4,9%	100%

Werkingskosten staan met 40% van de uitgaven op de tweede plaats, terwijl personeel relatief de grootste onkost van musea blijkt te zijn.

12. Personeel

a. *Werkgever van het personeel*

bEGMUS vroeg de musea van de werkgever van (de meerderheid van) het personeel aan te geven uit de volgende 11 mogelijkheden:

Werkgever personeel	Aantal musea	%
De federale overheid	13	3,5
Een gewest	5	1,3
Een gemeenschap	8	2,2
Een provincie	13	3,5
Een gemeente	90	24,5
Een overheidsVZW	23	6,2
Een autonome VZW	130	35,3
Een stichting	8	2,2
Een universiteit	7	1,9
Een privé-persoon	14	3,8
Andere	56	15,2
Totaal aantal antwoorden	368	100
Respons	83,4%	

Voor 153 of 41,5% van de musea die de vraag beantwoordden, wordt het personeel tewerkgesteld door een VZW. Voor 130 van deze 153 musea (of 35,3%) is dit een autonome VZW. Daarop volgen de gemeenten als belangrijkste werkgever voor 90 (of 24,5%) van de 368 respondenten.

De meest voorkomende optie voor "andere", in 30 van de 56 gevallen, is dat het museum enkel vrijwilligers heeft als medewerkers. Daarnaast vinden we ook verschillende soorten bedrijven, feitelijke verenigingen, kerkfabrieken en OCMW's terug als werkgevers.

b. Grootte personeelsbestand

1. Totaal

Vervolgens probeert BEGMUS een beeld te krijgen van hoeveel personen in de musea werken, zowel betaald als onbetaald:

Totale hoeveelheid personeel	Aantal musea	%
Personen (p)		
0	18	5,5
1 p	44	13,5
2 p	23	7,1
3 p	24	7,4
4 p	26	8,0
5 p	24	7,4
6 <= p < 10	63	19,3
10 <= p < 20	63	19,3
20 <= p < 50	34	10,4
50 < p	7	2,1
Totaal aantal antwoorden	326	100%
Respons	73,9%	
Voltijds equivalent		
0	7	3,4
0 < v < 1	10	4,8
1 <= v < 2	29	10,7
2 <= v < 3	35	16,9
3 <= v < 4	19	9,1
4 <= v < 5	14	6,7
5 <= v < 6	15	7,2
6 <= v < 10	36	17,4
10 <= v < 20	22	8,1
20 <= v < 50	13	6,3
50 <= v	7	3,4
Totaal aantal antwoorden	207	100%
Respons	47%	

18 of 5,5% van de 326 musea die de vraag naar het totaal aantal werknemers en vrijwilligers beantwoordden, heeft geen vast personeel of helpers. 141 of 43,4% heeft er tussen 1 en 5.

De mediaan ligt op 6 en het gemiddelde aantal op 10,9 personen.

Voor het voltijds equivalent ligt de mediaan op 4, en het gemiddelde op 9,2 voltijdse werknemers en vrijwilligers.

De 182 musea die zowel hun werkelijk aantal medewerkers als de voltijdse equivalenten opgaven, hebben samen 2365 medewerkers, goed voor een voltijds equivalent van 1763,73.

5 van de musea die de vraag beantwoordden, hebben meer dan 100 medewerkers: het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (270), het Legermuseum (171), het Openluchtmuseum Bokrijk (144), het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (106) en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (105). De 3 eerstgenoemde musea vinden we ook terug in de top 5 van meest bezochte musea (zie: Bezoekers). Ook statistisch vinden we, zoals reeds vermeld werd, een betekenisvolle positieve correlatie terug tussen aantal bezoekers en hoeveelheid personeel, zowel als tussen het aantal bezoekers en de grootte van de museumgebouwen.

2. Personeel betaald door het museum

bEGMUS 2006 verdeelt vervolgens het museum personeel in 3 groepen: personeel dat door het museum zelf wordt betaald, personeel dat door derden ter beschikking wordt gesteld, en vrijwillige medewerkers.

Personeel betaald door het museum	Aantal musea	%
Personen (p)		
0	41	17,9
1 p	28	12,2
2 p	21	9,2
3 p	18	7,9
4 p	18	7,9
5 p	14	6,1
6 <= p < 10	39	17
10 <= p < 20	28	12,2
20 <= p < 50	16	6,9
50 < p	7	3
Totaal aantal antwoorden	229	100%
Respons	51,9%	
Voltijds equivalent (v)		
0	13	7,2
0 < v < 1	10	5,5
1 <= v < 2	26	14,4
2 <= v < 3	27	15
3 <= v < 4	10	5,5
4 <= v < 5	17	9,4
5 <= v < 6	14	7,8
6 <= v < 10	27	15
10 <= v < 20	20	11
20 <= v < 50	10	5,5
50 <= v	6	3,3
Totaal aantal antwoorden	180	100%
Respons	40,8%	

41 of 17,9% van de 229 musea die de vraag naar het reële aantal werknemers beantwoordden, heeft geen door het museum zelf betaald personeel. 99 of 43% heeft er tussen 1 en 5.

De mediaan ligt op 4, het gemiddelde op 8,9 personen.

Voor het voltijds equivalent ligt de mediaan eveneens op 4, en het gemiddelde iets lager op 7,8.

De 159 musea die zowel hun werkelijk aantal personeelsleden als de voltijdse equivalenten opgaven, hebben samen 1512 door het museum betaalde personeelsleden in dienst. Het voltijds equivalent daarvan is 1218,89. Omdat dit 80,6% van het reële aantal werknemers is, kunnen we afleiden dat de meerderheid van het door het museum zelf betaalde personeel voltijds werkt.

4 van de musea die de vraag beantwoordden, stellen zelf meer dan 100 personen tewerk: het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (105), het Openluchtmuseum Bokrijk (116), het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (119) en het Legermuseum (171).

3. Personeel betaald door derden

Personeel betaald door derden	Aantal musea	%
Personen (p)		
0	50	34,2
1 p	38	26,0
2 p	15	10,3
3 p	9	6,2
4 p	9	6,2
5 p	5	3,4
6 ≤ p < 10	10	6,8
10 ≤ p < 20	8	5,5
20 ≤ p < 50	2	1,4
50 < p	1	0,7
Totaal aantal antwoorden	146	100%
Respons	33,1%	
Voltijds equivalent (v)		
0	20	19,8
0 < v < 1	10	9,9
1 ≤ v < 2	29	28,7
2 ≤ v < 3	13	12,9
3 ≤ v < 4	11	10,9
4 ≤ v < 5	2	1,9
5 ≤ v < 6	2	1,9
6 ≤ v < 10	9	8,9
10 ≤ v < 20	2	1,9
20 ≤ v < 50	1	0,9
50 ≤ v	2	1,9
Totaal aantal antwoorden	101	100%
Respons	22,9%	

50 of 34,2% van de 146 musea die de vraag naar het reële aantal werknemers beantwoordden, heeft geen door derden betaalde personeel. 76 of 52% heeft er tussen 1 en 5.

Behalve één geven alle respondenten een cijfer onder of gelijk aan 28 personen op. Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika steekt daar bovenuit met 151.

De mediaan ligt op 1, het gemiddelde op 3,6 personen.

Voor het voltijds equivalent blijft de mediaan op 1 liggen, en het gemiddelde iets hoger op 4,9.

De 94 musea die zowel hun werkelijk aantal personeelsleden als de voltijdse equivalenten opgaven, hebben samen 447 door derden betaalde personeelsleden in dienst. Het voltijds equivalent daarvan is 378,58. Omdat dit 84,7% van het reële aantal werknemers is, kunnen we afleiden dat de meerderheid van het door derden betaalde personeel voltijds werkt.

4. Vrijwillige medewerkers

Onbetaalde medewerkers	Aantal musea	%
Personen (p)		
0	26	14,5

1 p	42	23,5
2 p	15	8,4
3 p	9	5,0
4 p	13	7,3
5 p	12	6,7
6 ≤ p < 10	23	12,8
10 ≤ p < 20	29	16,2
20 ≤ p < 50	10	5,6
50 < p	0	0
Totaal aantal antwoorden	179	100%
Respons	40,6%	
Voltijds equivalent (v)		
0	19	25,7
0 < v < 1	18	24,3
1 ≤ v < 2	19	25,7
2 ≤ v < 3	7	9,4
3 ≤ v < 4	2	2,7
4 ≤ v < 5	4	5,4
5 ≤ v < 6	0	0
6 ≤ v < 10	1	1,3
10 ≤ v < 20	3	4
20 ≤ v < 50	1	1,3
50 ≤ v	0	0
Totaal aantal antwoorden	74	100%
Respons	16,8%	

26 of 14,5% van de 146 musea die de vraag naar het reële aantal vrijwilligers beantwoordden, heeft er geen. 91 of 50% heeft er tussen 1 en 5. Het hoogst opgegeven getal is 46 voor het First Wing Historical Center in Beauvechain, gevolgd door Trésor de la cathédrale in Luik en het Stoomcentrum Maldegem met elk 40 vrijwilligers.

De mediaan ligt op 3, het gemiddelde op 5,6 personen.

Voor het voltijds equivalent blijft de mediaan op 0,75 liggen, en het gemiddelde een stuk hoger op 1,6.

Slechts 64 musea gaven zowel hun werkelijk aantal vrijwilligers als de voltijdse equivalenten op. Waarschijnlijk werken veel vrijwilligers met een onregelmatig uurrooster, en zijn daardoor moeilijk in VTE om te rekenen.

In deze musea samen werken toch een indrukwekkende 294 vrijwilligers. Het voltijds equivalent daarvan is 112,68. Dit is 38,2% van het echte aantal personen, waaruit we kunnen afleiden dat de meeste vrijwilligers deeltijds werken.

83 musea worden uitsluitend door vrijwilligers opengehouden. Het aantal varieert van (voor niet minder dan 18 musea) 1 enkele persoon tot 40. Gemiddeld werken er 6,6 vrijwilligers in deze musea. De mediaan ligt op 5 personen.

c. Functies

164 musea gaven informatie over welke functies door het personeel werden ingevuld. In totaal waren in 2006 in deze musea 1667,5 voltijdse equivalenten aan het werk, betaald zowel als onbetaald. Deze waren als volgt verdeeld over de verschillende taken:

Taakomschrijving	Totaal aantal werknemers	%
------------------	--------------------------	---

	(voltijds equivalent)	
Algemeen management	270,9	16,2
Behoud en beheer collectie, onderzoek	356,2	21,4
Bibliotheek, archief, documentatiecentrum	134,7	8
Marketing, communicatie	95,1	5,7
Onthaal, bewaking	434,2	26
ICT, multimedia	56,7	3,4
Onderhoud gebouw	230,2	13,8
Commerciële activiteiten	89,5	5,4
Totaal	1667,5	100%

Een vierde van het museumpersoneel houdt zich bezig met ontvangst en bewaking en een vijfde met behoud en beheer van de collectie en onderzoek. 1 op 6 personeelsleden staan in voor algemeen management van het museum. Onder ICT en commerciële activiteiten vinden we de laagste percentages werknemers en vrijwilligers terug.

13. Informatisering

a. Aanwezigheid van computer(s)

Van de 407 respondenten (een respons van 92,3%) beschikt 346 of 85% over minstens één computer voor het museum.

346 musea vullen vervolgens in waarvoor deze computer of computers gebruikt worden: in 88,7% van de gevallen voor de museumadministratie, in 72% van de gevallen voor internettoegang, in 55,8% voor het opstellen en/of consulteren van de catalogus, en in 42,5% van de gevallen kunnen ook bezoekers er informatie op zoeken.

bEGMUS 2006 vroeg vervolgens meer in detail naar concrete toepassingen van informatica binnen de musea:

b. Geïnformatiseerd kasticketsysteem

Van 308 respondenten beschikt 23,1% wel en 76,9% niet over een geïnformatiseerd kasticketsysteem.

c. Museumwebsite

Website	Aantal musea	%
Geen website	59	16,7
Een eigen museumwebsite	195	55,2
Museum vermeld op één of meer andere sites	99	28
Totaal aantal antwoorden	353	100
Respons	80	

Het aantal musea met een eigen website is lichtjes gestegen van 52,3% bij bEGMUS 2004 naar 55,2% bij bEGMUS 2006.

Het aantal musea zonder website is evenwel ook, en zelfs iets sterker, toegenomen van 12,3% tot 16,7%. Het aantal musea dat op andere websites wordt vermeld, lijkt dan weer gedaald te zijn van 35,4% naar 28%. Dit is waarschijnlijk te verklaren door de ruimere groep respondenten van bEGMUS 2006: het aantal kleinere musea met minder middelen, zowel financieel als technisch, die aan de enquête deelnemen, ligt hoger.

d. Informatisering van de inventaris

Geïnformateerde inventaris	Aantal musea	%
0%	142	41,4
1 - 10%	31	9,0
11 – 30%	26	7,6
31 – 50%	28	8,2
51 – 75%	27	7,9
76 – 99%	49	14,3
100%	40	11,7
Totaan aantal antwoorden	343	100%
Respons	77,8%	

11,7% van de respondenten beschikt over een volledig geïnformateerde catalogus, terwijl die bij 41,4% uitsluitend in analoge versie bestaat.

De mediaan ligt op een voor 10% geïnformateerde catalogus.

De meest geciteerde systemen zijn, net als in 2004, Access, Adlib, Excel en File Maker Pro.

e. Digitalisering van de collectie

Digitalisering van de collectie	Aantal musea	%
0%	138	43,1
1 - 10%	47	14,7
11 – 30%	47	14,7
31 – 50%	30	9,4
51 – 75%	15	4,7
76 – 99%	26	8,1
100%	17	5,3
Totaan aantal antwoorden	320	100%
Respons	72,6%	

Meer dan de helft van de respondenten, 57%, zijn met digitalisering van de collecties bezig. 5,3% daarvan heeft zelfs zijn volledige collectie gedigitaliseerd.

Deze vraag is nieuw voor BEGMUS 2006, en we kunnen dus niet vergelijken met gegevens van BEGMUS 2004. Er werd ook niet dieper op de vraag ingegaan: we weten niet of en hoeveel % van hun collectie musea eventueel gedigitaliseerd zouden willen zien.¹⁷

Statistisch is geen verband terug te vinden tussen de mate waarin een collectie geïnformateerd en gedigitaliseerd is, en de grootte of het thema van een museum.

14. Educatieve programma's

a. *Educatieve dienst*

Educatieve dienst	Aantal musea	%
Een interne educatieve dienst	165	41,6
Een externe educatieve dienst	12	3
Geen educatieve dienst	220	55,4

Totaal aantal antwoorden	397	100,0
Respons	90%	

Iets meer dan de helft van de musea die de vraag beantwoordden, beschikken niet over een educatieve dienst. 41,6% heeft een interne educatieve dienst, en voor een kleine groep musea (3%) zorgt een externe dienst hiervoor.

b. Educatieve programma's

Van de 395 musea die de vraag beantwoordden, hadden er 146 (36,9%) geen en 249 (63,1%) wel educatieve programma's.

Bij de vraag naar educatieve programma's die op een bepaald doelpubliek afgestemd zijn, konden musea meerdere mogelijkheden geven. Het populairste zijn programma's voor scholen, die door 9 op de 10 musea worden georganiseerd:

Educatieve programma's	Aantal musea	%
Voor scholen	228	91,5
Voor senioren	58	23,3
Voor andere volwassenen	84	33,7
Voor sociaal achtergestelden	37	14,8
Voor gehandicapten	45	18
Andere	30	12
Totaal aantal antwoorden	249	100%
Respons	89,5%	

Onder de optie "andere" vinden we vooral kinderen als doelgroep terug, buiten schoolverband dan: in het kader van vakantieopvang of met een gezinsbezoek. Eén museum heeft zelfs een speciaal grootouders/kleinkinderen-programma.

15. Publicaties

a. Soorten publicaties

bEGMUS 2006 vroeg de musea naar de soorten publicaties die voorzien waren voor zowel de permanente collectie als voor de tijdelijke tentoonstellingen, en eventuele overige publicaties.

De respons is vrij laag, tussen 16 en 55%, afhankelijk van het gedeelte van de vraag. Een gratis brochure die het volledige museum voorstelt en/of de permanente collectie, is de meest voorkomende publicatie. 1 op 10 musea heeft ook een catalogus van de permanente tentoonstelling beschikbaar voor het publiek. Voor de tijdelijke tentoonstellingen stijgt dit aantal naar 17% van de musea, terwijl het aantal musea dat "niet van toepassing (geen organisatie van tijdelijke tentoonstellingen)" aanstipte en het aantal musea dat de vraag openliet, ongeveer gelijk bleven.

Multimedia uitgaven blijken (nog) niet heel verspreid te zijn, en worden iets vaker (14,9% tegenover 3,6%) voor tijdelijke tentoonstellingen dan voor de permanente collectie ter beschikking gesteld.

Bijna een vierde van alle musea heeft pedagogisch materiaal ter beschikking.

Audiogidsen, en zeker betalende, blijken eerder zeldzaam te zijn. 5% van de musea stelt een gratis audiogids ter beschikking stelt voor de permanente tentoonstelling en 1,1% doet dit voor de tijdelijke tentoonstellingen. Een betalende audiogids is er voor de permanente collectie in 2,7% van de musea en voor tijdelijke tentoonstellingen slechts in 0,9% van de musea.

Onder "andere publicaties" vinden we bijvoorbeeld jaarboeken en jaarverslagen terug, postkaarten,

pedagogische dossiers, grondplannen van het museum, en affiches.

Publicaties i.v.m. permanente collectie	Ja		Niet van toepassing		Geen antwoord gegeven	
	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%
Gratis brochure	134	30,4	51	11,6	256	58
Betalende brochure	60	13,6	64	14,5	317	71,9
Catalogus	49	11,1	62	14,1	330	74,8
Cdrom of DVD	16	3,6	68	15,4	357	80,9
Gratis audiogids	22	4,9	62	14,4	357	80,9
Betalende audiogids	12	2,7	66	15	363	82,3

Publicaties i.v.m. tijdelijke tentoonstellingen	Ja		Niet van toepassing		Geen antwoord gegeven	
	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%
Gratis brochure	73	16,5	56	12,7	312	70,7
Betalende brochure	47	10,7	60	13,6	334	75,7
Catalogus	76	17,2	60	13,6	305	69,2
Cdrom of DVD	66	14,9	9	2	366	82,9
Gratis audiogids	5	1,1	66	14,9	370	83,9
Betalende audiogids	4	0,9	66	14,9	371	84,2

Andere publicaties	Ja		Niet van toepassing		Geen antwoord gegeven	
	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%
Gratis folders	214	48,5	29	6,6	198	44,9
Pedagogisch materiaal	104	23,6	41	9,3	296	67,1
Tijdschrift	73	16,6	52	11,8	316	71,7
Nieuwsbrief	69	15,6	52	11,8	320	72,6
Uitgave vrienden van het museum	49	11,1	52	11,8	340	77,1
Andere	46	10	44	10	351	79,6

b. Talen van de publicaties

bEGMUS 2006 vroeg ook – in eenz elfde, grote tabel - naar de talen waarin deze publicaties gepubliceerd worden. De respondenten in onderstaande 3 tabellen zijn dus dezelfde als die in de bovenstaande 3 tabellen.

De meeste publicaties bestaan in Frans en Nederlands, met Engels op de derde en Duits op de vierde plaats. Onder “Andere talen” vinden we vooral Europese talen terug: Spaans, Italiaans, Grieks, ...

Talen van publicaties i.v.m. permanente collectie	NL		FR		DE		EN		Andere		Totaal
	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea (100%)
Gratis brochure	115	85,8	105	78,4	50	37,3	62	46,3	8	5,9	134

Betalende brochure	40	66,7	46	76,7	18	30	17	28,3	7	11,7	60
Catalogus	33	67,3	34	69,4	7	14,3	11	22,4	2	4,1	49
Cdrom of DVD	14	87,5	14	87,5	1	6,2	5	31,2	0	0	16
Gratis audiogids	19	86,3	19	86,4	13	59,1	15	68,2	6	27,3	22
Betalende audiogids	10	83,3	11	91,7	7	58,3	9	75	1	8,3	12

Talen van publicaties i.v.m. tijdelijke tentoonstellingen	NL		FR		DE		EN		Andere		Totaal
	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea (100%)
Gratis brochure	51	69,8	53	72,6	8	10,9	15	20,5	3	4,1	73
Betalende brochure	25	53,2	29	61,7	4	8,5	3	6,4	0	0	47
Catalogus	39	51,3	50	65,8	5	6,6	13	17,1	1	1,3	76
Cdrom of DVD	5	7,6	6	9,1	0	0	1	1,5	0	0	66
Gratis audiogids	1	20	4	80	0	0	0	0	0	0	5
Betalende audiogids	4	100	3	75	3	75	3	75	1	25	4

Andere publicaties	NL		FR		DE		EN		Andere		Totaal
	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea	%	Aantal musea (100%)
Gratis folders	180	84,1	163	57	57	26,6	79	36,9	6	2,8	214
Pedagogisch materiaal	64	61,5	64	61,5	8	7,7	7	6,7	1	0,9	104
Tijdschrift	32	43,8	45	61,6	2	2,7	3	4,1	0	0	73
Nieuwsbrief	40	57,9	35	50,7	2	2,9	1	1,4	0	0	69
Uitgave vrienden van het museum	25	25	25	0	1	2	0	0	0	0	49
Andere	26	56,5	27	58,7	4	8,7	7	15,2	2	4,3	46

16. Evaluatie enquête

Om een beter zicht te krijgen op de inspanning die BEGMUS in feite vraagt van de musea, voegden we enkele evaluatievragen toe aan de enquête.

De 344 musea die de vraag beantwoordden, werkten allemaal samen 595,87 uur aan het beantwoorden van de enquête. De lengte van de werktijd van een individueel museum varieert van 5 minuten tot 30 uur, met een mediaan van 1 uur en een gemiddelde van 1 uur en 3 kwartier.

We weten van 364 musea hoeveel mensen betrokken waren bij het invullen van de enquête: in totaal waren dat er, voor alle respondenten samen, 619. Het hoogste opgegeven getal voor één museum is 7, maar de mediaan ligt op 1 persoon, en het gemiddelde op 1,7 personen.

211 musea gaven een antwoord op de vraag welke problemen rezen bij het invullen van de enquête. 44 musea hadden geen problemen. Voor de andere waren de meest geciteerde

moeilijkheden:

- de informatie die werd gevraagd, is heel gevarieerd en moet uit verschillende bronnen/bij veel verschillende personen bijeen gezocht worden.
- gerelateerd aan het eerste probleem: tijdsgebrek
- problemen om de specifieke situatie van een museum (vooral een kleiner museum) in de antwoordmogelijkheden te passen.

Eindnoten

¹ <http://egmus.minuskel.de/index.php>.

Voor meer informatie over EGMUS in België, zie ook <http://digipat.stis.fgov.be/digipat.asp?id=40;20&lang=NL>.

² Zie annex 1 voor contactinformatie voor de bEGMUS-partners.

³ Zie *Portrait socioéconomique du secteur muséal en Communauté française*, 2004, http://www.opc.cfwb.be/pdf/Musee_rapport.pdf

⁴ *Belgische museumstatistieken*, DWTI, 2006, http://digipat.stis.fgov.be/Docs/EGMUS_results_NL.pdf.

⁵ De respons voor de Vlaamse musea was 44,8%, voor de musea van de Franse gemeenschap 52,2% en voor de federale musea 75%. Een volledige lijst van de deelnemende musea vindt men in annex 2.

⁶ 4 musea bleken slechts na 2006 voor het publiek geopend te zijn, en vallen als zodanig buiten de grenzen van bEGMUS 2006.

⁷ *bEGMUS en 2007. Exploitation des données museales relatives à la communauté française*. Synthèse réalisée par Philippe Pépin, co-directeur des Recherches, sur base d'une étude réalisée par la société COMASE, juillet 2008, <http://www.opc.cfwb.be/pdf/begmus2.pdf>.

⁸ O.c., p. 55 – 63.

⁹ Zie *Belgische museumstatistieken*, DWTI, 2006, voetnoot 28, http://digipat.stis.fgov.be/Docs/EGMUS_results_NL.pdf

¹⁰ De indeling van thema's is die van EGMUS, gebaseerd op de UNESCO-classificatie:

Archeologie en geschiedenis (2b van de UNESCO-classificatie): de collectie van het museum stelt de historische evolutie van een streek, land, ... voor over een bepaalde periode. Tot deze groep behoren musea die resultaten van opgravingen tentoonstellen, musea die aan een bepaalde (historische) gebeurtenis of persoon gewijd zijn, militaire musea, ...

Etnografie en antropologie (2e van de UNESCO-classificatie): de collectie van het museum stelt een bepaalde cultuur, sociale structuur, geloof, gewoonte, traditionele kunsten, ... voor.

Kunst (2a van de UNESCO-classificatie): de collectie van het museum stelt schone kunsten of toegepaste kunsten voor. Tot deze groep behoren musea met beeldhouwwerken, schilderijen en tekeningen, fotografie- en filmmusea, architectuurmusea, ...

Natuurgeschiedenis en natuurwetenschappen (2c van de UNESCO-classificatie): de collectie van het museum valt onder disciplines zoals biologie, zoölogie, geologie, plantkunde, paleontologie en ecologie.

Wetenschap en technologie (2d van de UNESCO-classificatie): de collectie van het museum concentreert zich op één of meer exacte wetenschappen zoals astronomie, mathematica, fysica, chemie, medische wetenschappen, bouwkunde, ... Planetaria en wetenschappelijke centra vallen onder deze categorie.

Algemene musea (2h van de UNESCO-classificatie): de collectie van het museum is te gevarieerd om onder te brengen in 1 van de andere categorieën.

Gespecialiseerde musea (2f van de UNESCO-classificatie): de collectie van het museum heeft betrekking op alle aspecten van één enkel thema of onderwerp dat niet onder de voorgaande categorieën valt.

Andere (2i van de UNESCO-classificatie): de musea die onder geen enkele van de bovenstaande categorieën vallen.

¹¹ Binnen het bEGMUS sample rapporteren natuurwetenschappelijke musea gemiddeld meer dan 3 miljoen stukken, tegenover gemiddelde waarden tussen 475 (“andere musea”) en 1. 343.258 (“algemene musea”).

¹² 129 musea verklaarden van betalende bezoekers niet apart te registreren, terwijl 137 musea verklaarden van gratis bezoekers niet apart te registreren. Het aantal musea dat deze vragen onbeantwoord liet was respectievelijk 98 en 99.

¹³ Zie www.brusselmuseums.be

¹⁴ Zoals ook het rapport *bEGMUS en 2007* van de Franse Gemeenschap aangeeft (p. 28) is de term “onderzoeker” hoogstwaarschijnlijk in de brede zin geïnterpreteerd, met inbegrip van studenten en stagiairs. De gebruikersgids van bEGMUS 2006 gaf inderdaad geen definitie.

¹⁵ In de voorgaande tabel namen we, zoals gewoonlijk, enkel de musea op die wel degelijk een getal invulden van 0 of groter. Indien onder een bepaalde vorm van inkomsten niets werd ingevuld, beschouwden we dat als een ontbrekend antwoord. Nu gaat het ons echter om de onderlinge verhouding van de verschillende bronnen van inkomsten, dus we baseren ons nu op de beperkte groep musea, die een totaal opgaven die klopt met de gegevens voor de verschillende onderdelen. Indien voor één of meer vormen van inkomsten niets werd ingevuld, gaan we ervan uit dat deze waarde 0 moet zijn.

¹⁶ Voor de uitgaven gebruikten we hetzelfde systeem als voor de inkomsten, zie voetnoot 12.

¹⁷ Voor meer informatie in verband met digitalisering in culturele en wetenschappelijke instellingen, verwijzen we graag door naar het Europese NUMERIC-project, waar ook België aan deelneemt: www.numeric.ws.

Annex 1: De bEGMUS-partners

Voor de Federale musea:

PublieksObservatorium van de federale wetenschappelijke instellingen /

Observatoire du public des établissements scientifiques fédéraux

Vautierstraat 29 Rue Vautier

Brussel 1000 Bruxelles

Contactpersonen: [Joelle Karnas](#) en [Marijke Van Duynslaeger](#)

Tel.: 02/627 41 96

Fax: 02/627 45 71

Voor de Vlaamse musea:

FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw

Priemstraat 51

1000 Brussel

Contactpersoon: [dr. Jeroen Walterus](#)

Tel.: 02/213 10 60

Fax: 02/213 10 99

<http://www.faronet.be>

Voor de Brusselse musea + vertegenwoordiging op het Europese EGMUS-niveau:

Conseil bruxellois des Musées - Brusselse Museumraad

Rue des Bouchers 46 Beenhouwersstraat

Bruxelles 1000 Brussel

Contactpersoon: [Dominique Warnotte](#)

Tel.: 02/512 77 80

Fax: 02/512 20 66

<http://www.brusselsmuseums.be>

Voor de musea van de Franse gemeenschap:

Observatoire des Politiques culturelles

boulevard Léopold II, 44

1080 Bruxelles

Contactpersoon: [Philippe Pépin](#)

Tel. : 02/ 413 28 90

Fax : 02/ 413 27 22

<http://www.opc.cfwb.be>

Coördinatie en vertegenwoordiging op het Europese EGMUS-niveau:

DWTI

POD Wetenschapsbeleid

Keizerslaan 4

1000 Brussel

Contactpersoon: [Elena Phalet](#)

Tel: 02/519 56 59

Fax: 02/519 5645

<http://www.stis.fgov.be>

Annex 2. Musea die deelnamen aan BEGMUS 2006

Abbaye de Stavelot - Espaces tourisme et culture
AMVC-Letterenhuis
Paleis van Keizer Karel - Archeologische Site Coudenberg/Ancien Palais de Bruxelles – Site archéologique Coudenberg
Ancienne demeure abbatiale de Dieleghem
André Demedtshuis
Aqualaine
Aquariummuseum (Ulg)
Archeoforum
Archeologisch Museum abdij Affligem
Archeoparc gallo-romain de Malagne
Musée Communal de Comblain-au-Pont
Animalaine
Les amis du chateau de Lavaux-Sainte-Anne
Les territoires de la mémoire - Centre d'éducation à la tolérance et à la résistance
Association Pierre-Joseph Redoute
Athus et l'acier
Bakkerijmuseum Walter Plaetinck Zuidgasthuishoeve
Bastogne Historical Center
Begijnhofmuseum - TRAM 41
Belfort (Gent)
BELvue Museum/Musée BELvue
Museum Huize Ernest Claes
Paleis van Karel van Lotharingen/Palais de Charles de Lorraine – Musée du XVIIIe Siècle
Bijenteeltmuseum
Bosmuseum Pijnven
Bosmuseum Wildert
Brasserie à vapeur - Musée vivant.
Brasserie du Bocq
Broelmuseum
Bruggemuseum - Archeologie
Bruggemuseum - Belfort
Bruggemuseum - Brugse Vrije
Bruggemuseum - Gruuthuse
Bruggemuseum - Onthaalkerk Onze-Lieve-Vrouw
Bruggemuseum - Stadhuis
Brussel in de kijker/Bruxelles en scène
Cabinet des estampes et des dessins
Centre d'animation permanente du rail et de la pierre
Centre de Culture Scientifique de l'ULB (Charleroi-Parentville)
Centre de la gravure et de l'image imprimée
Centre de la rubanerie cominoise
Centre de la tapisserie, des arts du tissu et des arts muraux
Voyage au cœur de l'attentat - Centre de visite
Centre d'interprétation du champignon
Centrum Ronde van Vlaanderen
Musée du tir à l'arc de Rixensart
Château comtal de Rochefort
Château de Jehay
Château fort d'Ecaussinnes-Lalaing
Chemin de fer de Sprimont

Choc - Story
Koninklijk Belgisch Filmmarchief / Cinémathèque royale de Belgique
Collections artistiques de l'ULg
Collegiale Sainte-Gertrude
Congo-Uelemuseum
Da Vinci-Museum
De Oude Kaasmakerij
De Velodroom
De wereld van Kina
De Wit Koninklijke Manufactuur van Wandtapijten
Designmuseum Gent
Diamantmuseum Grobbendonk
Diamantmuseum Brugge
Dienst Archief en Museum Middelkerke
D'Ieteren Gallery
Domaine de Hottemme
Domaine du Chateau de Seneffe - Musée de l'ofèvrerie de la Communauté française
Domaine touristique de Blegny-Mine
Domus romana
Druivenmuseum
EcoMusée du Pays des Collines
EcoMusée du Viroin
Edele Confrerie van het Heilig Bloed
Emile Van Dorenmuseum
Ensival historical museum
Espace gallo-romain (Ath)
Espace nature de la botte de Hainaut
Espace terre et matériaux de la faculté polytechnique de Mons
Etnografisch museum Antwerpen
Eupener stadtmuseum - Musée de la ville d'eupen
Euro space center
First Wing Historical Center (1WHC)
Flanders Aviation Society - Educatief Luchtvaartcentrum
Fondation Folon
Fransmansmuseum en Käthe Kollwiz - Toren
Gedachtenismuseum P. Valentinus Paquay
Gemeentelijk Heemkundig Museum Destelbergen
Gemeentelijk Jakob Smitsmuseum
Gemeentelijk Museum Boutersem
Gemeentelijk Museum Destelbergen
Geraardbergse musea
Gerard Meeusen museum
Geschiedkundig museum Mesen
Getijdemolen Rupelmonde
GevangenisMuseum
Grand Quartier Général allemand 1940
Graventoren en 16e eeuwse getijdenmolen
Grevenbroek Museum
Groeningemuseum & Arentshuis
Guido GezelleMuseum
Heem- en SigarenmakersMuseum
Heemkundig Museum Bree
Heemkundig Museum Nieuwkerken-Waas
Heemkundig Museum Rijkevorsel

Heemkundig Museum Tempelhof
 Heemkundig Museum Wetteren
 Heemkundige Kring De Kluize
 HeemMuseum Eeklo
 HeemMuseum Ter Cuere
 HeemMuseum Wissekerke
 Herman TeirlinckMuseum
 Het Huis van Alijn
 Het Stadsmus
 Historisch atelier voor torenuurwerken en beiaarden
 Historisch Pijp- en Tabaksmuseum
 Hotel Museum Arthur Merghelynck
 HoutambachtenMuseum en Netetoerisme De Wimpe
 Houtopia
 IJzertorenMuseum
 In Flanders Fields
 Jardin geologique d'Obourg
 Karrenmuseum Essen vzw
 Kasteel Beauvoorde
 Kasteel van Gaasbeek
 Klompenmuseum
 Koninklijk Belgisch Filmarchief / Cinémathèque Royale de Belgique
 Koninklijk Museum voor Midden-Afrika / Musée royale de l'Afrique centrale
 Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
 Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België / Musées royales des Beaux-Arts de Belgique
 Kusthistories-Villa Les Zéphyr
 Musée de la vie rurale La Remise
 Musée des outils anciens La Touraille
 Lampenmuseum
 L'amusette - Musée vivant pour enfants
 LandbouwMuseum De Bergen
 Le bois du Cazier
 Le Musée archeologique des ruines du chateau fort de Montaigle
 Le petit musée du pain
 EcoMusée de la batellerie – Le Thudo
 Le trésor d'Oignies aux Soeurs de Notre-Dame de Namur
 l'Univers des pompiers
 Maagdenhuismuseum
 MAD
 Mahymobiles - Musée de l'automobile
 Maison de la bande dessinée
 Maison de la métallurgie et de l'industrie de Liège
 Maison de la science
 Maison de l'histoire et du patrimoine
 Maison des géants
 Maison du parc naturel des plaines de l'Escaut
 Maison du parc naturel Hautes Fagnes - Eifel
 Maison du sucre
 Maison Ternell - Musée de zoologie forestière
 Maison Van Gogh
 Maison Vinette
 Memoriaal Museum Passchendaele 1917
 Mercatormuseum
 Middelheimmuseum

Mineralogisch museum
 Mini-Musée des imperiaux 1793-1840 de la figurine de plomb (Musée Napoléonien)
 Modemuseum Hasselt
 ModeMuseum Provincie Antwerpen
 Moerenpoortmuseum
 Mola - Provinciaal Molencentrum
 Mosterdmuseum
 Mundaneum - Centre d'archives de la Communauté française
 Musée (Trazegnies)
 Musée africain de Namur
 Musée Alexandre-Louis Martin
 Musée archéologique (Marcinelles)
 Musée Archéologique de Godinne
 Musée archéologique du château fort de Logne
 Musée Armand Pellegrin
 Musée Baillet-Latour et Musée de la guerre en Gaume
 Musée belge de la Franc-Maçonnerie
 Belgisch museum voor radiologie/Musée belge de Radiologie
 Musée Charlier
 Musée Col Avi R.Lallemant D.F.C.- Memorial Spitfire asbl
 Musée communal (Braine-L'alleud)
 Musée communal - Maison Jonathas
 Musée communal d'archéologie hesbignonne
 Musée communal d'archéologie, d'art et d'histoire (Nivelles)
 Musée communal de Herstal
 Musée communal de Huy
 Musée communal de l'entité de Walcourt
 Musée communal du General Thys
 Musée communal Georges Mulpas
 Musée d'archéologie et d'histoire locales de la société d'histoire de Comines Warneton et région
 Musée d'archéologie préhistorique de l'ULg
 Musée d'Architecture - La Loge
 Musée d'armes - citadelle de Dinant
 Musée d'Art fantastique
 Musée d'art moderne et d'art contemporain (Liège)
 Musée d'Autelbas
 Musée David & Alice van Buuren
 Musée de folklore (Mouscron)
 Musée de Groesbeek-de Croix
 Musée de la basilique et thermes romains
 Musée de la céramique d'Andenne
 Musée de la cloche et du carillon
 Musée de la compagnie royale des Francs arquebusiers visetois
 Musée de la dentelle
 Musée de la foire et de la mémoire
 Musée de la fourche et de la vie rurale
 Musée de la fraise - promotion du pays de Wépion
 Musée de la gourmandise
 Musée de la grange aux potiers
 Musée de la Haute Haine
 Musée de la Hesbaye
 Musée de la Médecine
 Musée de la meunerie - moulin banal
 Musée de la mine Robert Poubaix

Musée de la mineralogie Jean-Marie Souplet
 Musée de la moutarde bister
 Musée de la photographie
 Musée de la pierre (Antoign)
 Musée de la pierre (Sprimont)
 Musée de la pierre et site des carrieres de Maffle
 Musée de la Porte de Trèves
 Musée de la poterie
 Musée de la radio et des techniques de communication
 Musée de la resistance - grand quartier general allemand 1940
 Musée de la resistance et des camps de concentration
 Musée de la vallee de la gueule
 Musée de la vie locale (Ecaussines – Lalaing)
 Musée de la vie populaire (Soumagne)
 Musée de la vie regionale (Saint Vith)
 Musée de la vie rurale (Xhoris)
 Musée de la vie rurale (Huissignies)
 Musée de la vie rurale condruse - Fondation Christian Blavier
 Musée de la Vie Rurale de Cerfontaine
 Musée de la vie rurale et artisanale de Ham-sur-Heure
 Museum van de Stad Brussel - Broodhuis /Musée de la Ville de Bruxelles - Maison du Roi
 Musée de la ville d'eaux
 Musée de l'art wallon de la ville de Liege + salle Saint-Georges
 Musée de l'eau et de la fontaine
 Musée de l'eglise abbatiale de Floreffe
 Musée de l'eglise orthodoxe
 Musée de l'histoire et de la vie salmiennes
 Musée de l'horloge - horloge astronomique de Senzeilles
 Musée de Louvain-la-neuve
 Musée de sculptures en plein air
 Musée de Tihange- histoire et patrimoine
 Musée de Wanne
 Musée d'Eben
 Musée des beaux-arts (Charleroi)
 Musée des celtes
 Musée des chasseurs ardennais
 Musée des commandos
 Musée des confreries gastronomiques de Wallonie - Bruxelles
 Musée des cretes sauvages
 Musée des Francs et de la Famenne
 Musée des megalithes - Centre d'exposition de Weris
 Musée des papillons
 Musée des transports en commun au pays de Liege
 Musée d'histoire des luminaires et de l'eclairage au gaz
 Musée d'histoire et d'archéologie (Tournai)
 Musée d'histoire et de folklore (Ath)
 Musée d'histoire naturelle (Mons)
 Musée d'histoire naturelle et vivarium (Tournai)
 Musée diocesain et tresor de la cathedrale Saint-Aubain
 Musée du 1er regiment d'artillerie de campagne (1a)
 Musée du chapitre (Soignies)
 Musée du chemin de fer de Treignes
 Musée du chocolat Jacques
 Musée du cimetiére americain Henri-Chapelle

Musée du coticule
 Musée du CPAS de Bruxelles
 Musée du cuir et des industries du Peruwelzis
 Musée du devoir de memoire du Lieutenant Cook
 Musée du fort d'Aubin-Neufchateau
 Musée du fort de Barchon
 Musée du frere Mutien-Marie
 Musée du genie (Trooz)
 Speelgoedmuseum van Brussel / Musée du jouet de Bruxelles
 Musée du machinisme agricole
 Musée du malgre-tout
 Musée du marbre
 Musée du miel - espace decouverte du miel et de l'abeille
 Musée du monde souterrain
 Musée du pays de Rochefort et de la Famenne
 Musée du petit chapitre (Fosses-la-Ville)
 Musée du petit format (Nismes)
 Musée du scoutisme international
 Musée du souvenir des guerres 1914-1918 et 1940-1945
 Musée du telephone
 Musée du terroir
 Musée du Vieux-Nimy
 Musée en Piconrue
 Musée en plein air du Sart Tilman
 Musée gallo-romain (Waudrez)
 Musée gallo-romain Berneau
 Musée Gaspar
 Musée Gretry
 Hortamuseum / Musée Horta
 Musée lanchelevici
 Musée international de la base aerienne de Chievres
 Musée international du carnaval et du masque
 Joods Museum van België / Musée juif de Belgique
 Musée Maurice Carême
 Musée Napoleon
 Musée national des jeux de paume et du jeu de balle
 Musée Paul Gerardy
 Musée postes restantes
 Musée provincial des arts anciens du Namurois
 Musée provincial Felicien Rops
 Musée regional d'archeologie et d'histoire de Vise
 Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis / Musée royal de l'Armée et d'Histoire militaire
 Musée royal de Mariemont
 Musée schaarbeekoï de la bière
 Musée tchantches et de la republique libre d'Outre-Meuse
 Musée vivant du cycle
 Musées communaux de Verviers
 Musées de la mine, du gazometre et de la clouterie
 Musées de l'UCL à Bruxelles - jardin de sculptures
 Musées de l'ULB- centre de recherches et d'etudes technologiques des arts plastiques
 Musées de l'ULB - Musée-bibliothèque Michel de Ghelderode
 Musées gaumais - parc archeologique et musée lapidaire
 Musées gaumais - musée de la vie paysanne de Montquintin
 Musée Wellington Museum

Musées provinciaux luxembourgeois
 Museobus de la Communauté française
 Museum aan de stroom/collectie volkskundemuseum
 Museum abdij Roosenberg
 Museum Arnold vander Haeghen
 Museum Atlantikwall
 Museum 'de kelder'
 Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen / Musée des Sciences naturelles de Belgique
 Museum Dr. Guislain
 Museum Godshuis Belle
 Museum Herman de Kuyper
 Museum koninklijke heemkundige kring St Hubertus
 Museum Mayer van den Bergh
 Museum ons mijnverleden
 Museum Plantin-Moretus / Prentenkabinet
 Museum rupelklei
 Museum Sint-Janshospitaal
 Museum slag der zilveren helmen
 Museum Torhouts aardewerk
 Museum van de Nationale Bank van België / Musée de la banque nationale de Belgique
 Museum van de Zwartzusters
 Museum van Deinze en de Leiestreek
 Museum van hedendaagse kunst Antwerpen
 Museum van het Belgisch trekpaard - Vollezele
 Museum Vlaamse minderbroeders
 Museum vleeshuis
 Museum voor de geschiedenis van de wetenschappen - universiteit Gent
 Museum voor dierkunde - universiteit Gent
 Museum voor folklore
 Museum voor heem- en oudheidkunde
 Museum voor industriële archeologie en textiel
 Museum voor muziekinstrumenten
 Museum voor textiel
 Museum voor volkskunde en de historische molens
 Museumschip Amandine
 Nationaal gedenkteken van het Fort van Breendonk
 Nationaal Jenevermuseum
 Nationaal museum en archief van douane en accijnzen
 Nationaal tabaksmuseum (Wervik)
 Nationaal visserijmuseum van Oostduinkerke
 Nationaal vlas-, kant- en linnenmuseum
 Natuurhistorisch museum boekenberg
 Natuurpunt museum - Tram 41
 Onderwijsmuseum
 Ons klein-Brabants boerenerf Havesdonckhoeve
 Oostendse heem- en geschiedkundige kring De Plate
 Openluchtmuseum Bokrijk
 Oude koninglyke gilde Sint-Rochus
 Papiermolen Herisem
 Parc archeologique (Atoign)
 Parc d'aventures scientifiques - PASS
 Pater Damiaanmuseum
 Planetarium van de Koninklijke Sterrenwacht van België / Planétarium de l'Observatoire royal de Belgique
 Plattelandscentrum Meetjesland

Poldermuseum Lillo
 Politiemuseum Oudaan
 Poorterswoning Pelgrom
 Prehistosite de Ramioul - Musée de la préhistoire en Wallonie
 Priester Poppemuseum
 Provinciaal Bosinfocentrum Het Leen
 Provinciaal cultuurcentrum Caermersklooster
 Provinciaal Gallo-Romeins museum (Tongeren)
 Provinciaal museum Emile Verhaeren
 Remember Museum 39-45
 René Magritte museum / Musée René Magritte
 Roger Raveelmuseum
 Rubenshuis
 Schatkamer van de basiliek O. L. V. Tongeren
 Serres et jardin botanique de KLiege
 Historische dienst van de politie / Service historique de la police
 Sincfala - Museum van de Zwinstreek
 Sint-Godelievemuseum
 Smoefelbeekhoeve
 Stads- en streekmuseum + Museumkerk (Lanaken – Rekem)
 Stadsmuseum 't Schippershof
 Stampe & Vertongen Museum
 Stedelijk BeiaardMuseum (Hasselt)
 Stedelijk museum Sint-Truiden
 Stedelijk museum Aalst
 Stedelijk museum Hoogstraten
 Stedelijk museum leper
 Stedelijk museum voor schone kunsten Oostende
 Stedelijk museum Wuyts-Van Campen en baron Caroly
 Stichting mevr. Jules Dhondt-Dhaenens
 't Krekelhof - rariteitenkabinet en ambachtenmuseum
 Tabaksmuseum (Meeuwen)
 Ten duinen 1138
 Koninklijke Muntshouwborg / Théâtre royal de la Monnaie
 Timmermans-Opsomermuseum
 Torenverplaatingsmuseum
 Tour salamandre - musée d'histoire locale et de folklore
 Trésor de la cathédrale de Liège
 Turninum - volksmuseum Deurne
 Uilenspiegelmuseum
 Vlaams mijnmuseum
 Vlaams tram- en autobusmuseum
 Vollezele - bakermat van het Belgisch Trekpaard
 Provinciaal politiemuseum (Wommelgem)
 Fruitstreekmuseum
 Museum Kempenland
 Gasthuismuseum St.-Dimpna
 Rijtuigmuseum Bree
 Stoomcentrum Maldegem
 't Geleeg - steenbakkerijmuseum van de Rupelstreek
 Werkgroep ecologie Tessenderlo
 Wielermuseum
 Zilvermuseum Sterckshof provincie Antwerpen
 Zuivelmuseum

